

DRAUGAS

KATALIKIŠKAS LAIKRAŠTIS PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ REIKALAMS

VOL. I. (META I.)

WILKES-BARRE, PA., RUGSĖJO (September) 16. D. 1909 M.

No 9.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21st, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE, PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897

RUDUO.

NUNOKUS varpa, pakirsta dalgiu pioviko,
Seniai nukrito,—jau pastogėn parvežta.
O ukininkas džiaugias', kad piutis pavyko:
Javų gana, — tai ir sunkybė užmiršta.

Jau obelis, raudoną vaisių nunokinus,
Nuleidžia jį žemyn ir duoda paragaut.
Kaipo motė, anuką gražų, užauginus,
Žmonėms parodo, pagyrimą nori gaut.

Saulutė jau atkreipia veidą rudenių,
Šiaurys jau pučia, debesiai lietaus suteiks,
Ir piemeniukas seną plušina vytinį:
Per žiemą pasilsės, ganyti jam nereiks.

Medėjai traukia į laukus, girias ir pelkes,
Užuodęs juscus kiškis miklina kulnis,
Prieš išsikraustysiant garniai į kuopas telkias':
Kas žino, ar visi tėvynę vėl išvys?....

Artojas sėklą met' į dirvonus išartus,
Nežino, ar derės, nežino, ar pražus.
Išlėto tiesia ranką, žingsniai jo nespirtūs,
Karštos maldos jo lupos ištaria žodžius.

Dangaus Valdono akys darbą jo užmato,
Jis gausią laimę žmogui tikinčiam atsiųs,
Ir leis sveikai sulaukti kito gero meto
Ir sunkaus darbo duos jam valgyti vaisius.

J. K.

ŠEŠIOLIKTOJI NEDELIA PO SEKMYNIŲ.

EVANGELIJA.—Luk., XIV.—Anno metu, kad įėjo į vieno prakilnesnio parizėjaus namus, kad valgytų duonos subatoje, o jie jo tykojo. Ir štai kažinkoks išpustas žmogus buvo prieš jį. O atsakydamas Jezus mokytiesiems įstatyme ir parizėjams, tarė: Ar pridera gydyti subatoje? Bet jie tylėjo. O jis paėmęs išgydė jį ir paleido. O atsakydamas tarė jiems: Teįpuola keno iš jūsų asilas arba jautis į šulnį, ar ne tuojau ištrauks jį subatos naktį? Ir negalėjo jam atsakyti ant to. Ir pasakė taipos panašuma užkviestiems, ragėdamas, kaip rinkosi pirmąją vietą, tardamas jiems: Kad busi užkviestas į vestuves, nesisėsk ant pirmosios vietos; idant nebutų pavadintas padoresnis už tave; atėjęs tas, kurs tave ir jį pavadino, netartų tau: Duok šitam vietą, o tuomet gautum su gėda paskutinę vietą. Bet kad busi pakviestas, ateik sėskis ant paskutiniosios vietos ir kad ateis tas, kurs tave užkvietė, tars tau: Prieteli, pasitrauk augščiau. Tada bus tau garbė prieš drauge sėdinčius. Nes

kiekvienas, kurs save augština, bus pažemintas, o kurs nusižemina, bus išaugštintas.

LEKCIJA.—Ephes. III, 13—21.—Broliai: Meldžiu, idant nebutumite nuliudę dėl mano vargų už jus kurie yra jūsų garbė. Todėl klaupiu ant mano kelių prieš musų Viešpaties Jezaus Kristaus tėvą, iš kurio vadinasi visas tėviškumas danguose ir ant žemės, idant jums duotų pagal savo garbės turtingumą, idant butumite pastiprinti per galybę, per jo dvasią ant vidurinio žmogaus. Idant Kristus gyventų jūsų širdyse per tikėjimą, išakninti meilėje ir patvirtinti. Idant galėtumite suprasti su visais šventais, koks yra platumas, ir ilgumas, ir augštumas, ir gilumas, ir pažinti Kristaus meilę, pereinančią visokią mokslą, idant butumite pripildyti visokiu Dievo pilnumu. O tam, kursai gali apšciam padaryti viską, nekaip meldžiame arba išmanome, pagal galybę, kuri veikia mumyse, tam garbė bažnyčioje ir Kristuje Jezuje per visas kartas amžio amžių. Amen.

IŠ LIETUVOS.

Panevėžys (Kauno gub.). Daržininkystės paroda. Vietinė daržininkystės draugija šiemet rugsėjo 8, 9 ir 10 d. rengia parodą, kuri susidės iš šių skyrių: I. Gėlininkystė: papuošimai (dekoracijos), kambarių gėlės (kvietai). II. Augliai ir uogos. III. Daržininkystė: šiltežių deržovės. IV. Uogų ir auglių vynai, likerai, kriaukežių ir obuolių gira ir t. t. V. Sodininkystės įrankiai, baldai, įvairūs prietaisai ir t. t. VI. Mokslo skyrius: moksliški rinkiniai, literatūra, daržų ir parkų plenai ir t. t. muose sekančio rėdžio (formulos):

1) Norinčio parodoje dalyvauti (eksponento) vardas, pavardė ir tėvo vardas arba dalyvaujančios; 3) trumpas dalyvaujančio pažymėjimas; kas jisai toks, kokius daiktus nori statyti; 4) kiek vietos reikalaujama ir kur: po parodos skliaustu ar ore.

Norinčio dalyvauti parašas.

Daržininkystės draugijos komiteto adresas: Panevėžys, Bajorų gatvė, daktaro Antašausko namai.

Melžiame su prisiuntimais nesivėluoti.

Komiteto vardu: Aleksandras Purickis.

Vilkaviškis (Suv. gub.). Rugpiūčio 8 d. buvo metinė arklių paroda. Suvesta gražių arklių, atvažiavo parodos komisijos narys p. Bienkevičius, gubernijos gyvulių daktaras, bet pirmininkas netiktai ką nemalonėjo atvažiuoti, bet dar-gi nepranešė, delko neatvyko. Laukė, laukė žmonės su gyvuliais lig vakaro ir plūzdami išsiskirstė nieko nesulaukę. Tai ar galima norėti, kad mums parodos pavyktų?

TEATRAS.

Marijampolė (Suv. g.). Rugpiūčio 8 d. „Krikščionių-Darbininkų“ draugija surengė gegužynę.

Apie ją užtektų tik trumpai paminėti, jei ji nebūtų

sukėlusį daug įvairių kalbų: prielankių ir neprielankių. Nieko tat įdomaus. Kiekvienas naujas sumanymas turi pereiti per visokių nuomonių malūną.

Sumanytojai šios pirmosios darbininkų (Suvalkijoj) gegužynės gerai tą žinodami ir stengėsi taip surengti ją, kad nebūtų paskui prie ko prisikabinti. Tečiau visgi priekaištų neišvengė. Daro tuos priekaištus paprasti plepėtojai ir... net rimtesni žmonės.

Pirmiausia papasakosiu, kokia buvo tos gegužynės tvarka ir programa, o paskui pažiūrėsime, ar teisingi užmėtinėjimai.

Vieni gegužynės dalyvautojai 7, o kiti 9 val. išklausė šv. Mišių. Dvyliktai baigianties susirinko visi paskirton vieton, viską susiruošė, susitvarkė ir 1 val. išėjo į Šunskų girią (apie 6 varstai nuo miesto). Tenai draugijos choras padainavo porą dainų. Keturi vaikinai pasakė keletą Margalio ir kitų autorių eilių. Paskui buvo užkandžiai. Po to šokiai, tai vėl choras; Sadausko griežimas ant įvairių muzikos įrankių. Pagaliaus, chorui vieną dainelę sudainavus, susitvarkę pusiau aštuntos valandos vakare visi grįžo namo. Pusėje dešimtos visi jau buvo mieste ir linksmi išsiskirstė į savo gūsteles.

Na ir kas čia buvo bloga?... Kaip krikščionys, savo bažnytines priedermes atliko. Svaiginančių gėrimų nebuvo: vien rūgštis (kvasas) ir limonadas. (Tik orkestrai, susidedančiai iš 5 vyrų, reikėjo duoti alaus; dykai griežė). Vaikinai tą dieną svaiginančių gėrimų niekur negėrė. Einant ir grįžtant buvo tokia tvarka. Pirmiausia važiuo muzikantų vežimas. Paskui ėjo choro vedėjas ir pirmininkas. Už jų merginos poromis. Toliau vaikinai. Pačiam didelės žmonių eilės gale ėjo kiti draugijos valdybos žmonės.

Girioje irgi visi išdraugės linksminos. Be šios draugijos valdybos, susidedančios iš pabuvusių žmonių, buvo

ir kitų Marijampolės draugijų valdybų ir šiaip-jau miesto rimtų žmonių.

Jaunimas šoko, dainavo, linksminos. Senesnieji žiūrėjo į šokikus, ar tai dainelių klausės. Ant visų veidų buvo matyti ramumas, linksmumas, pasikakinimas.

Ant valandėlės buvo atsilankęs ir kunigas globėjas.

Valdyba, prašydama kuniga-globėją toje iškilmėje dalyvauti, manė, kad tuo užkirsianti kelią blogiems liežuvninkams. Bet kur tau! Kun. glob. daugiausia ir teko—už tai, kad drįso pas linksminančiuosius darbininkus į girią atvažiuoti!

Tokios-jau draugijos lenkai-darbininkai, ypač varšviečiai, taisydami panašias gegužynes, visuomet prašo, kad nors ant kelių minučių pribūtų ir vyriausiasai tos draugijos globėjas ir įsteigėjas kun. pralotas Godlewski's. Jo pasirodymas užriša burnas visiems, norintiems plepalus paleisti. Tat draugijos gerumai pral. Godl. ir stengias — jei tik gali — visur pats būti. Pas mus ir kunigas negali žinoti, kur jam išpuola būti, kur ne, nes tuojau gauna nuo „gerų“ žmonių „pipirų“.

Kiti prikaišioja, kad gegužininkai apleidę sumą. Vadinas, peranksti išėję, o pervėlai sugrįžę. Štai turiu prieš save lenkų darb. draugijos laikraštį „Pracownik Polski“ No 29 š. m. Jame apgarsinta gegužynės tvarka. Išvažiavimas gelžkeliu iš Varšuvos į Vavrą vieniems 6 v. 30 m., kitiems 7 v. 15 m. o tretiems 8 val. rytą. — Sugrįžimas (taip-gi gelžk): vieniems 8 v. 21 m., o antriems 10 v. 7 m. vakaro. Prieš išvažiuojant keliauninkams būna tam tyčia atlaikytos šv. Mišios.

Taigi kur-kitur galima net prieš 7 val. išvažinoti, o grįsti po 10-tai val. O pas mus: pirmą išeiti — peranksti, prieš dešimtą sugrįsti — pervėlu.

Todėl matome, kad kalbas sukelia arba dalykų stovio nežinantieji arba tie, kurie nieko negalvoja, o tik plepa. Apie tai neverėtų visai nė rašyti. Panašią kalbą niekad niekas neišnaikys. Bet liūdna tas, jog tokių piktaliežuvių daugelis ir šviesių žmonių bijo ir neretai net gerus savo darbus dėl to gaišina.

Tos gegužynės sumanytoju buvo pirmininkas. Jis ir imasi ant savęs visą doriškąją atsakomybę už jos pasekmes. Ir apskritai, mūsų draugijos visa valdyba gerai numano, kad už visus, draugijos vardu padarytus žingsnius, be atsakymo prieš visuomenę, pirmučiausia jos vadai atsako prieš Tą, nuo Kurio niekas negali būti paslėpta.

Todėl, nepaisant jokių kalbų, visuomet žiūrėsime, kad tik mūsų sąžinės būtų grynos. Be kitų rūpesčių mums rūpės ir jaunimas. Nes tik iš jo statoma ateitis. Pamatę, kad, taisydami panašias gegužynes, ne vieną ištrauksime bent kelioms valandoms iš smuklės ar ištvirkimo nasrų, neišsizadam jų ir toliau. Geriau jas apgalvoję, susitvarkę, skelbsimės viešai, idant daugiau dalyvautojų pritraukti. Šita, kaip bandymas, buvo gana greit suruošta, o ir tai pritraukė prie savęs apie 200 žmonių. Rimtesnieji visi ją užganėdinti ir laukia kitos. Taip! Jei kovojame prieš vakaruškas, taisykime mūsų jaunimui anų vietoj viešus, senųjų akivaizdoje pasi-linksminimus. Tik dorus ir blaivius!! A. Staugaitis.

Griškabūdis (Suv. g.Naum. apsk.). Pamatė vekselius, Rugsėjo 20 d. Juozas Išganaitis, Kubiliškės kaimo ūkininkas, Griškabūdyje pamatė 18 vekselių (už 1950 r.) ir pinigų apie 100 r. Vaikščiodamas klausinėja vieno-kito, bet veltui — žuvo kaip ugnyje. Radusiems radybų duodąs 150 rub. Juozas Tvisas.

Kretkampis (Suv. gub., Naum. apskr.). Kun. Sabo maudyklės. Kam nemiela sveikata? Bet kas nesiskundžia šiandien visokiomis ligomis? Viena kankina vidurių sopėjimas, kitam galvą nuolat skauda, trečias, romato sopėjimas, sunkiai net vaikščioja, tai vėl dauguma skundžiasi dirksnių (nervų) nusilpnežimu ir t. t. Visi gydosi, visi ieško sveikatos. Nors gydymas šiandien ir labai augštai stovi, tečiau negali visų ligų vaistais išgydyti. Kai-kurios ligos reikalauja tik tyro oro ir maudyklių. Užtat, sulaukus vasaros, ligoniai skubinasi į visokias maudykles, kurių yra apšiai visuose kraštuose.

Vieni važiuoja į užsienio šiltus vandenius, kiti į Krymo šlynus, tretį į Palangą, į jūrės maudykles, ketvirtį vėl į Birštoną, arba į Druskininkus ir t. t. Dabar labai prasiplatino kaipo geras gydymas oru ir šaltu paprastu vandeniu.

Pirmiausia šį gydymą pradėjo vartoti Vorishofen'o (Bavarijoj) klebonas pralotas S. Kneipp'as. Ir taip gerai jisai gydė, kad greitu laiku pragarsėjo visam pasaulyj ir Vorishofen'an suplaukdavo — ir dabar suplaukia — tūkstančiai ligonių iš visų kraštų. Jau vienuolika metų, kai mirė a. a. pralotas Kneipp'as, tečiau jo vardas skamba visam pasaulyj, ir jo gydymo būdas vis platinasi.

Panašų gydymo būdą turime jau ir Lietuvoj, Kretkampyje. Kun. Sabas, kelis kartus Vorishofen'e besigydydamas, arčiau apsipažino su kun. Kneipo gydymu. Ištyręs ant savęs gydymo naudingumą, kun. Sabas stengėsi užvesti panašų gydymą ir Lietuvoj, kad nereiktų lietuviams blaškyties po svetimas šalis ir nešti ten iš Lietuvos pinigų.

Na ir pasisekė jam užvesti tokias maudykles Kretkampyje. Kretkampis yra labai graži vieta ant Nemuno kranto tarp Zapyškio ir Žemosios Panemunės. Jau išsirinkimas tokios gražios ir dailios vietos, rodos, galėtų patraukti ligonius. Vieta ištikro labai graži ir sveika. Aplinkui gražūs pušynai ir smiltynai. Oras čion visados sausas ir tyras. Nejauti čion nei karščių didelių, nes Nemunas vėdina orą. Prie Nemuno yra gražios lankos pasivaikščiojimui. Neatjauti čion nei purvyno, nors ir ilgai lįja. Mat, iš visų, pusių smiltynai. Iš kitos pusės Nemuno kalnai ir rava, apaugę medžiais, rodos, vilioja ir traukte-traukia prie savęs, — taip jie puikiai išrodo. Netoli yra ir miestelis Vilkijs. Ten galima gauti visokių reikalingų daiktų.

Kretkampyje gydoma oru ir šaltu vandeniu. Tam tyčia yra aptvertas gardas — nuo dviejų margų smiltynų — vyrams ir moterims. Ten ligoniai išsirėdę vaikščioja. Paskui, šaltu vandeniu apsilaukę, jie kaitinasi saulės spinduliose prieš piet ir po piet po valandą, arba mažiau, arba daugiau — pagal gydytojo patarimą.

Rodos, prastas gydymas, vienok turi didelę vertę ir ūmai sustiprina. Visi ligoniai kaip pernai, taip ir šiemet Kretkampio maudyklėmis užganėdinti ir jaučiasi geriau, ypač kurie gydėsi nuo nerviškų ligų ir nusilpnėjimo.

Išlaikymas pigus ir geras. Valgiai sveiki ir skanūs. Visas išlaikymas, t. y. kambarys, valgis ir maudyklės atsieina dienai tik du rubliu. Tuo tarpu kitose maudyklėse pas mus ar svetur viskas atsieina 3, 4, o net 5 rub. ir dar daugiau.

Kunigams čia irgi paranku. Ant vietos yra koplytėlė. Ji stovi dvarininko p. Zarembos lauke. Jisai žada kitais metais koplytėlę padidinti ir intaisyti kitą altorių, nes dabar tik vienas. P. Zaremba pastatė taipgi gražius vasarnamius. Šiemet juose gyvena 4 šeimos. Ateinančiais metais kun. Sabas žada statyti dar kitus namus ir intaisyti visokių žaislų ir muziką pasilinksmimui, kad ligoniai smagiau laiką perleistų.

Pradža, žinoma, sunki. Tečiau daug jau padaryta. Viskam prisiziūrint, galima spėti, kad toliau labai gerai klosis.

Taigi lietuviai, vietoj važinėję po svetimą šalį atsilankykite Kretkampio maudyklėse. Sergantieji romatu, nervų ligomis ir stoka kraujo gali gauti naudą geresnę, nekaip kitose maudyklėse. Sergantieji romatui važiuoti Kretkampio maudyklėse, patarčiau pirmiau perskaityti nedidelę knygutę vardų: „Gamta sveikatos šaltinis“, kur labai gražiai išaiškinta gamtos vertė.

Aš pats esu lankęs mūsų šalies visokias maudyklas, net ir užsienio. Atlankęs gi šiemet Kretkampio maudyklas, nemažiau buvau užsiganėdinęs, kaip anais.

Taigi galima tikėtis, kad ir Kretkampio maudyklės greitai pragarsės ne tik Lietuvoj, bet ir svetur.

Garbė užtat tautiečiui, kuris rūpinasi žmonių sveikata ir Lietuvos pakėlimu!

Bijūnas.

Rusų katalikų parapijos. Gavus Rusijoje tikėjimo laisvę, daug rusų priėmė katalikų tikėjimą, bet jiems pamaldos buvo atliekamos lenkų kalboje. Todėl rusai, norėdami būti katalikais, anaipol nemanė ir nemanosi pasilikti ir lenkais, kaip tai lenkų norėta.

Taigi dabar ir rusai-katalikai rūpinasi, kad jiems būtų leista laikyti visas pamaldas slavų kalboje ir būtų jiems paliktos jų apeigos su rusais-katalikais kunigais.

Pelmas iš degtinės. 1908 m. parduota Rusijoje degtinės už septynis šimtus ir aštuonis milijonus rublių, grynno pelno gauta penki šimtai ir devyni su viršum milijonai rublių. Nieko — sau, gražus pelnas.

IŠ SVETUR.

VOKIETIJA.

Pirmasai Vokietijos Dreadnoughtas, šarvuotis „Westphalen“, jau pastatytas. Bandė nuieisti jį upe Weseriu, bet pasirodė, kad upė neturi užtektinai gilio. Užtraukė tadą jį ant pontonų ir bandė nutraukti jį tokiu

budu prie marių. Bet pasirodžius, kad tai negalimas daktas, sugražino jį atgal į doką.

Berlyno biržoje tapo paleisti bondai Amerikos geležinkelio „Denver-Rio Grande.“ Visi buvo parduoti ant tų pačių pėdų. Parduota už 1,250,000 dolerių.

Prusų princeas Henrikas, kursai ligišiol buvo „Okeano Laivyno“ vadu, pasiliko laivyno generaliniu inspektorium. Jo vietą užėmė vice-admirolas von Holtzen-dorff.

Meklenburgo Didžioji Kunigaikštija yra viduramžių feodališkas palaikas. Joje tegali balsuoti teip vadinami „ricieriai“ arba karžygiai. Bet dabar patįs „ricieriai“ sutiko permąstyti konstituciją, duoti žmonėms daugiau liuosybės svarstyti savuosius reikalus. Drauge su kitais gaus daugiau liuosybės ir katalikai.

Centro organas „Germania“ praneša, kad kaizeris netrukus išleisias naujas tiesas apie duelius ir „guodo teismus.“ Naujoms tiesoms išėjus, tikima, duelių skaičius dikčiai susimažysias.

Buvusis kancelieris von Buelow, kursai dabar ilsisi ant salos Norderney, susilaukė nepaprastos garbės: apie keturi šimtai Wilhelmshaven'o piliečių atsilankė pas jį ir sudėjo jam viešąją „paguodą.“ Tokios „paguodos“ susilaukė vienas tik Bismarkas. Bet tuomet šitokia demonstracija buvo padaryta tiktai, kaipo protestas prieš kaizerį, kursai Bismarko atsistatydinimą buvo priėmęs teip greitai. Šitame atvejuje demonstracija buvo protestu prieš reichstago didumą ir prieš patį kaizerį, kursai patvirtino įstatymus, sulyg kurių von Buelow turėjo atsisakyti nuo vietos. Caprivi ir Hohenlohe, atsistatydinę, tapo politiškai užmiršti. Pats von Buelow dabar gailisi, kad priėmė delegaciją. Teisinosi tuo, kad jam nesinorėjo pykinti gerų žmonių.

GERAIKIJA.

Kilus visutiniam neužganėdinimui iš kareivijos stovio, atsisakė nuo vietos vyriausias karvedys princeas Konstantinas ir generalinis artilerijos inspektorius princeas Mykalojus. Kiti trys princeai išvažiavo užsienin ilgesniam laikui. Naujas ministerių pirmininkas Mavromichalis prižadėjo padaryti armijoj atmainas sulyg žmonių reikalavimo.

AUSTRIJA.

Vienoje (Viedniuje) kilo muštynės tarp čekų ir vokiečių. Policija turėjo net vartoti kardus.

Slavokų laikraštis „Ludove Noviny“ tapo sukonfiskuotas už įdėjimą straipsnio: „Valdininkas, vagių draugas.“

Vengrų ministeris Apponyi, kursai yra uždraudęs rumunams vartoti mokyklose savąją kalbą—net kate-

kizmo uždrandė mokinti rumuniškai—dabar pats padavė mintį žydų rabinams (kurie negauna pašalpos ir viešpatijos izdo), kad prašytų pašalpos savoms mokykloms. Busias parvestas įstatymas, kuriuo žydų mokyklos bus šelpiamos visuomenės pinigais. Dabar jau žydai steigia savas gimnazijas ir kolegijas valstijos lėšomis.

Laimingi tie žyda i Vengruose! Madyarai spaudžia slavokus, rusinus, rumunus—bet žydams bučiuoja rankas!

Viedniuje atsiliko katalikų kongresas. Dėlei tautiškų nesupratimų kongrese nenorėjo dalyvauti horvatai ir kitokie slavai.

ISPANIJA.

Ispanai apie Melillą jau daug tvirtesni. Jų atrama Zoco de Larba stovi labai gerai. Susinešimai tarp Melillos ir tolesniųjų kariškų stočių visai saugūs. Kareiviai pilni drąsybės. Pirmoji Madrido brigada reikalauja eiti į ugnį. Maurai tapo suskaldyti ir jų užpuolimai ant konvojų nedaro tiek nuoskaudos, kiek pirmiau. Kaip naujieną, reikia paminėti, jog ispanai pradėjo vartoti apšarvuotų automobilių bateriją.

Morokos suiltonas Mulai Hafid paklausė kitų viešpatijų protestų ir prižadėjo nebekankinti daugiau pretendento pasekėjų. Pretendentas suimtas.

Anarchistas Francisco Ferrer, kurį įtaria, buvęs įvėltas į suokalbį prieš karolių Alfonsą jo vestuvių dienoje, tapo suimtas už dalyvavimą pastarose riaušėse Katalonijoje.

SVEDIJA.

Rugsėjo 6 d. didysis visutinis straikas tapo valdiškai atšauktas. Straikas nenusisekė, nes nors 285,700 darbininkų buvo pametę darbą, tačiau šep jau krašto gyvenimas netapo sudrumstas. Geležinkelių darbininkai griežtai atsisakė straikuoti, o šep jau darbininkai, kurie nėra socialistais, veikiai sugrįžo darban. Žymiausioji straiko dėmė buvo romybės užlaikymas. Atsitiko mažai riaušių, kraujo praliejimo ir netvarkos. Sako buvę teip dėlto, kad smuklės buvo uždarytos.

Iš Amerikos

Pirmasai Amerikos didysis šarvuotis (Dreadnought), „Michigan“, tapo priimtas laivynan. Antrasai, „South Carolina“, bus priimtas netrukus. Abudu pastatyti vienodai ir priklauso prie didžiausių pasaulyje laivų; yra greitesni už greičiausius pirm dešimties metų skraiduolius: „Minneapolis“ ir „Columbia.“ Abudų turės po 51 oficerį ir 818 jurininkų.

Krasos ministeris Hitchcock tarėsi tris valandas su prezidentu Taftu apie reformas savoje ministerijoje. Ši

met krasos užlaikymas davė 20 milijonų dol. nuostolių, krasa turėdavo 16 milijonų dolerių.

Rugsėjo 10 d. prezidentas Taft savo vasarnamyje Beverly, Mass., priėmė Japonijos princą ir princienę Kuni, kursai yra mikados proainiu. Princas Kuni atvažiavo Fulton-Hudson iškilmen, kaipo Japonijos atstovas. Nau-Yorko uostą 1609 m., o Fulton 1809 m. paleido upe Hudson pirmutinį savo išrastąjį garlaivį. Miestas New York šio mėnesio pabaigoje rengia iškilmingą apvaikščiojimą trišimtmetinių ir šimtmetinių sukaktuvių šitų atsitikimų.

Kolumbijos Distrikte bus įrengtos dvi mokyklos atdarame ore tiems vaikams, ką sergą džiova. Viena bus baltiems vaikams, antra juodžiukams.

Linijos „Cunard“ garlaivis Lusitania yra greičiausias pasažierinių laivų. Išvažiavo subatoje 5 valandą popiet ir išsodino keleivius Nau-Yorke sekantį četvergą apie pavakare.

Vyriausybė duoda žinoti, kad šįmet teuzderėjo 11 milijonų balų medvilnių.

Spalnio 5 d. Nau-Yorke bus atidaryta vakarinė Filantropijos mokykla. Mokyties bus priimami tik tie, ką laisvanoriai arba valdiškai užsiima filantropija, t. y. pavargelių lankytojai, mokytojai, bažnyčios darbuose dalyvautojai, vildininkai, ką prižiuri žmonių švietimą ir sveikatą. Kas nori apsipažinti su išgaliais, tas gali rašyti šiokiu adresu: ti šitokiu adresu: S. M. Lindsay, 289 Fourth Ave., New York, N. Y.

New Jersey valstijoje sankrovos ir smuklės privalo buti uždarytos nedėdieniais—bet Atlantic City'je girtuvės buvo atvirai laikomos atdaros tose užgintose dienose. Gubernatorius Fort atkreipi miesto majoro, Stoyaus, domą į įstatymo neužlaikymą. Bet Stoy paliko smukles atdaras po senovei. Tuomet gubernatorius jį suėmė ir pastatė po 5000 dol. kaucijos. Smuklininkai tuojau apskelbė nepaklusnų majorą kankiniu ir pradėjo kurstyti savo šalininkus prieš gubernatoriaus pasielgimą. Tačiau šulerinės tapo uždarytos.

Alabamoje praplito nauja liga, vadinoma pellagra. Vaistų prieš tą ligą nėra. Pellagra yra prasiplatinusi kai-kur Europoje, ypač kur žmonės maitinasi kukurudzė.

McKees Rocks straikas pasibaigė.

„Pessed Steel Car Co.“ dirbtuvėse straikas—apie kurį rašėme ilgą straipsnį aną dieną—pasibaigė. Kompanija priima atgal annos 600, ką pametė darbą pirmučiausiai; už 60 dienų sugrąžis mokesčius, kuriuos mokėjo 1907 m.; ratelių sistema bus atiteista; prižiūrėtojai (formanai) nerinks daugiau pinigų; darbininkai nedirbs nedėdieniais, ir tt.

Tokiu būdu darbininkai laimėjo straiką.

IS LIETUVISKŲ DIRVŲ AMERIKOJE.

BROCKTON, MASS.

Jau du metai praėjo kaip mėš neturime klebono. — Katins š namų—pelės iš kampu, sako patarlė. Taip atsitiko ir pas mus. Socialistai ir tos pelės labai įsivaisė pas mus. Štai netoli bažnytėlės riogso namai, ant kurių matosi iškaba su parašu: „Lietuvių Socialistų Klubas.“ Čion atsilieka tankiai prakalbos, ant kurių socialistai mokina mus savo doros. Pasekmės to mokslo labai liūdnos. Girtybė čion prasiplatinus nesvietiškai. Policmonai tam tikrose valandose išvažiuoja su ilgais vežimais rinkti nuo gatvių girtų lietuvių ir niekadus tuščiomis ne grįžta. Negana to, mėš pradėjome dargi iš brauningų šaudytes. Štai paskutiniame mėnesyje atsitiko tarp lietuvių Brocktono net dvi žmogžudysti. Jūk neveltui sakoma, kad socialistas ir brauningas tai du tikru broliu.

Mėš katalikai laukiame čion naujo klebono ateinant. Mėš norime, kad mus mokyty kunigas krikščioniškos doros, nes su socialistu dora, kaip matome, netoli važiuosime.

Katalikas.

WAUKEGAN, ILL.

Rugpiučio 29 d. prasidėjo čia keturiasdešimt valandų atlydai. Atvyko tiktai kunigai: M. Krančiūnas ir E. Steponavičius iš Chicago. Gėda lietuviams, kad į bažnytėlę labai mažai žmonių teatėjo. Toks mat užsikirtimas prieš vietinį kleboną, kun. Stankevičių. Gana jau — gana vaidyties ir klausyti tokių žmonių, kuriems bažnyčia nereikalinga!

M. K. P.

NEWARK, N. J.

Lietuvių vakaras. (Nuo „Draugo“ reporterio).

Rugsėjo 6 d. vietinės S. L. R. K. A. kuopos rūpesčiu tapo surengtas vakaras. Su prakalbomis užkviesta S. L. R. K. A. prezidentas, kun. Pautienų ir subdiakoną Jakaitį.

Kun. Pautienius kalba

apie darbininkų šventę (Labor Day), apšvietimą ir lietuvių santikius.—Darbininkų šventė tiksliai įsteigta. Jijė parodanti darbininkų galę, pagelbianti darbininkams susiorganizuoti, išreiškianti puslėto delno vargus ir duodanti proga darbininkams atsikvėpti.

Palytėjus apšvietimo dalykus, kalbėtojas atkartojto tą liudną tiesą—musų apsileidimą. Skiriame, girdi, gausiai mokesčius pasilinksminimams, gėrimams, drabužiams, bet, esą, musų bilose nėsama nieko—apšvietimui. Lietuvių padėjimas Amerikoje, nors nepavydėtinas, bet vis-gi ne taip apverktinas. Jei, esą, kas nuveikta gero, tai viskas reikia pripažinti vyrams. Vyrai, esą, išsistatė sales, namus, apsirėdo save ir visą šeimyną. Moteris-gi (lietuvės-amerikietės) ligšiol, esą, dar ir tautiškoje dirvoje ir apšvietime žemai stovinčios, vien „čiū“ mėgtančios.

Kun. Staknevičius, kuris vis apskelbdavo tvarką ir supažindindavo publiką su kalbėtojais, patėmijo, kad

moteris pamariais, ypač-gi dideliuose miestuose nėra taip apsileidusios: mat, ir josios dirbančios tai dirbtuvėse, tai „pleisuose“ ir neturinčios laiko kramtyti „čiū.“

Subd. J. Jakaitis kalbėjo apie mokyklos įsteigimą ir laikraštiją.—Savoji mokykla lietuviams būtinai esanti reikalinga, josios-gi įsteigimas Newark'e esąs galimas. Šią vasarą mokyklą lankė į 70 vaikų, o dar daug esą tokių, ką galėtų į mokyklą eiti. Reikia tik suprasti mokyklos reikalingumas ir turėti tikras noras ją įsteigti, o mokykla bematant pasirodysianti. Tuo dalyku privalančios vietinės draugijos ir parapija pasirupinti. Draugija „Žiburėlis“ tąjį klausimą net pajudinosi.

Laikraštija žmoniją lavinanti, supažindindanti su visuomenės reikalais, gvildenanti žmogaus jausmus. Vis-gi lietuviai dar nesuprantą laikraštijos naudos, nes retai kuris laikraštis iš prenumeratos užsilaikąs. Iš kitos-gi pusės laikraščiais iki šiolei teipos-gi negalėjome pasigirti, ypač katalikiškaisiais. Pasirodymas „Draugo“ mus lietuvius katalikus gal kiek suraminti. Tas laikraštis plačiai svarstąs darbininkų reikalus ir kalbėtojas tikisi dar labiau į darbininkų veikalus įsigilys, nes skaitytojai esą beveik vien darbininkai.

Kalbėtojas užbaigė žodžiais pažadinimo prie laikraščių. Esą, pasirinkit sau laikraštį, kokis jums tinka,—tik skaitykite. Ir praščiausias laikraštis atneša šokią—tokią naudą. Vis-gi renkantis laikraštį, nereik vien smagumo, juokų laikrašty jieskoti, nes ir naudos.

Dainos, būtent solo, duetas, trio, bei maišytas choras, vienas iš jų nusisekė pusėtinai, ypač maišyto choro dvi dainutė ir duetas, pasikalbėjimas Lietuvos su sūnumi; trio-gi visai prastai išėjo.

Orkestras, visas iš lietuvių susidėjęs, žaidė gerai. Galima net tikėtis ateity, tyčiai gero orkestro sulaukti.

Juozas Kralikauskutis, septynių metų vaikas, griežė solo ant skripkos kelių dainų melodijas. Tai daug lietuviams žadantis vaikutis, jei gerą išlavimą gautų.

— Rugsėjo 6 d., vietinėje šv. Jurgio svetainėje buvo S. L. R. K. A. centralinio komiteto susirinkimas, Susirinkime dalyvavo visi centro nariai, išskyrinus viceprezidentą, kursai prisiuntė telegramą, kad neturįs noro dalyvauti susirinkime. Kadangi buvo patsai prezidentas, tai apsejo ir be jojo pagelbininko.

— Lietuvių vasarinė mokykla jau užsibaigė. Dovanas sulyg nuopelnų gavo Ona Lukošiučiūtė, Adolfas Ciūnis, Jonas Lukošiušas. Antro skyriaus dovanas gavo: B. Penkanekiūtė ir O. Butvilinkė.

Vietiniai lietuviai, matyt, jau pradeda suprasti apšvietos reikalingumą. Daugelis jų mokytojnį gražiai padėkavojo.

Visiems, kurie prie tos mokyklos kuo-nors prisidėjo, vietiniai lietuviai taria ačiū.

Reporteris.

— Siomis dienomis apleido musų miestą subdijakonas Jonas Jokaitis, kuris vakacijų laike mokino lietuvių vaikus katekizmo, lietuviškai skaityti ir rašyti, prirengė prie pirmos komunijos o šventadieniais sakė pamokslus dideliems. Subdijakonas Jonas Jakaitis bus išvestas į

kunigus apie Kalėdas. Tai netrukus pribus Amerikos lietuviams da vienas darbštus veikėjas-tėvynainis.

Artojas.

WORCESTER, MASS.

(Nuo „Draugo“ reporterio).

Rugsėjo 8 d. per Šilines (Užgim. Šv. Panelės) atitaidus pamokinantį pamokslą pasakė Newark'o klebonas kun. V. Staknevičius. Garbiam pamokslininkui, kuris jau apielinkėse atsizimmėjo savo užimančiais bei praktškais pamokslais, vietiniai lietuviai išreiškia padėką.

Visokios žinios.

Šv. Petro parapija Paughkeepsie, N. Y. įsitaisė ypatingus namus, kuruose yra sankrovėlė, knygynas, skaitykla, virtuvė, valgykla, o šalia jų sodas. Namuose mokinama siuvinėti, megsti ir virti valgyti. Išdirbimai yra parduodami ant vietos.

Gražus tai ir naudingas sumanymas. Vertėtų visoms parapijoms sekti pougheepsiečius.

Europoje yra 72 krematerijai (pečių, kuriuose degina numirelių kunus): Italijoje 28, Vokietijoje 17, Anglijoje 13, Šveicarijoje 6, Prancuzijoje 4, Švedijoje 2, Norvegijoje 1, Danijoje 1. Deginti numirelių kunus užginta istatymais Prusuose, Saksonijoje, Bavarijoje, Wurtemburge, Austrijoje, Vengrijoje, Serbijoje, Holandijoje, Belgijoje ir Rusijoje. P. Georges Salomon, prancuzų incineracijos draugijos sekretorius, tvirtina, kad prieš kremaciją, daugumoje atsitikimų atsilieka tikybinės apeigos, žinoma, nekatalikiškos.

Amerika turi 37 krematorijas: Suvienytose Valstijose 34, Kanadoje 1, Argentinoje 1 ir Guatemaleje 1. Vienam Paryžiuje sudeginta per 20 metų 4,590 kunų.

Neseniai Londone darbininkai ir socialistai svarstė duonos klausimą, jei ištiktų karė. Nutarta pareikalauti, kad vyresnybė įsteigtų valdžios svirnius ir pradėtų dirbti nedarbamas žemes, ypač karališkas. Anglijos gyventojai išmirtų badu į du mėnesius, jei jai nebūtų pristatomi javai iš svėtur.

Anna E. McCloskey iš Harrisburgo, Pa., padovanojo 10,000 dol. pastatymui mokyklos prie šv. Pranciškaus parapijos. Žinomas geležinkelių magnatas James Hill (ne katalikas) padovanojo tiek pat Duluth'o vyskupui McGolrick'ui pagelbėti pastatyti katedros augštesniąją mokyklą.

Amerikos vokiečių katalikų Centrl Verein'o seimas atsilks šįmet Indianopolese rugsėjo 19—23. Nedėlioje 19 d. bus milžiniška paroda miesto gatvėmis. Į seimą atsilankys apaštališkasis delegatas Mar. Faleonio.

Darbo dienoje (Labor Day, rugs. 6) Pittsburgo vyskupas Panevin užsikvietė į savo katedrą darbininkus

ir pats atlaikė jų intencijai iškilmingas mišias. Viduryje mišių kun. James L. Quinn pasakė pamokslą apie „Bažnyčią ir Darbininkus.“

Įdomus atsitikimas.—Johno Cuhlbach'o (majoro Honesdalle'io miesto, Pensylvanijoje) duktė Marta, važinėjo su luoteliu po upę Laekawasen, kuomet koks tai senis, vardu John Bauman, pradėjo į ją šaudyti iš revolverio. Keturi šuviai nuėjo pro šalį, bet penktas pataikė į mergaitę (ji turi 17 metų). Laimė, kad kulka atsimušė į gorseto lanką ir nepadarė nieko blogo mergaitei. Tokiu budu gorsetas išgelbėjo gyvybę tariamaijai aukai.

SIAURINIO ŽEMGALIO ATIDENGĖJAI PRADĖJO BARTIES TARP SAVĖS.

Komanderis Peary paleido žinią, buk d-ras Cook niekadoms nebuves ant siaurinio poliaus (žemgalio) kad jo skelbiamai tai tik išmislas, apgandinėjimas. Ant to visko Cook atsakė, kad jisai ištiesų buves ant žemgalio ir tenai iškelės Amerikos vėluvą. „Jei Peary sakosi, pasiekęs žemgalį, aš jam tikiu; dėlko jis man netiki, kad aš tą patį padariau pirm jo?“ — ištarė daktaras.

Žmonės, ypač amerikiečiai, yra pasidalinę į dvi pusi: vieni eina už Cook'ą, kiti prieš jį. Visa Danija tiki Cook'ui, ypač stoja už jį žinomas šiaurės tardytojas Knud Rasmussen, kursai yra pusiau europietis, pusiau eskimosas ir pažįsta poliariškas šalis, kaip savo penkis pirštus.

Tuo tarpu Cook tapo apdovanotas Danijoje mokslų doktoratu, aukso medaliu, tapo priimtas beveik kaip koks karalius Norvegijoje ir dabar plaukia ant „Oscaro II“ į Nau-Yorką, kur bus 2- d. šio mėnesio. Peary vis dar Battle Harbore (Labradore), laukia, kol „Roosevelt“ nebus pataisytas. Tuo tarpu jo pati su vaikais laukia jo atvažiuojant Sydney (Cape Breton).

Kas šituose ginėuose turi tiesą, apie tat gali spręsti tik mokslo vyrai. Prancuzai siulosi buti neutrališkais teisėjais. Greičiausiai abudu atidengėju: Cook ir Peary ištiesų yra pasiekę žemgalį ir abudu yra užkišę tenai Amerikos vėluvą. Peary turi už save daug žmonių, dėltokad jisai buvo plačiau žinomas žmonėms, nekaip d-ras Cook.

Negeriausia, kad Cook, grįždamas iš tolimosios šiaurės, įdavė savo instrumentus ir užrašus jaunam Nau-York'o milijonieriui, Harry Whitney, kursai medžiojo Grenlandijoje ir pasipynė atidengėjui po kojų. Whitney paskui pateko ant „Roosevelto“, nuo kurio pabėgo ant skūnos „Jeannie.“ Peary sako, kad Whitney nerodė jam jokių užrašų nei kitų žemgalio atidengimą liudijančių daktų, o Whitney buk pasakęs, jog Cook prisi-pažinęs, kad jis nenuėjęs iki žemgalio, bet tik nukeliavęs toliau, nekaip Peary 1906 m.

Dienraščiai pilni apie šitus ginėns. Bet mus, iš šalies žiurinėčius, jie nei šildo nei šaldo.

DRAUGAS

KATALIKISKAS LAIKRASTIS
PASVĖSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
REIKALAMS

Eina kas savaitė iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mėnesiams 50 centu. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

"D R A U G A S",
314 E. Market Str. Wilkes-Barre, Pa.

Iki kol pinigų, rankraščių ir korespondencijas reikia siųsti pas:

Rev. V. Vizgirda,
190 S. Meade St. Wilkes-Barre, Pa.

"DRAUGAS"

(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.

Subscription: \$2.00 a year, \$1.00 six months, 50 cents three months.

Rates of Advertising on Application.

REDAKCIJOS PASTABOS.

Šitie—1909—metai bus minėtini žmonijos atsiekimų istorijoje. Garbingiausiai ir romantiškiausiai atsiekimu, be abejojimo yra šiaurinio poliaus atidengimas. Nespėjo pasaulis atsigausti nuo stebėtinų žinių, jog d-ras Frederikas A. Cook buvo ant šiaurinio poliaus ir įsmeigė ten Amerikos vėluvą, kaip telegrafas apnešė aplink žemę, jog tą patį karžygišką darbą yra atlikęs ir antras amerikietis Robertas E. Peary. Dalykas, apie kurį svajoto milijonai, prie kurio ėjo tukstančiai, o dėl kurio palydėjo savo gyvybę mažiausiai 754 žmonės, tapo galop atsiektas.

Šiaurinio poliaus atidengimas, žinoma, jokios praktingos vertybės neturi—jisai svarbus vien mokslui ir geografijai. Kad yra ant žemės kamuolio toks punktas, kuriame prasideda teoretiškoji žemės ašis, visi žinojo. Bet buvo žingeidinga patirti, kas aplink tą punktą yra: sausa žemė ar atdara jūra? Kokie ten šalėliai? Ar yra kokie gyvi sutvėrimai? Ir tt.

Štai patirta, kad apie polių nėra jokios žemės, nėra atdaros jūros, nėra jokio gyvio. Ledas ir sniegas, nuobodi lyguma—daugiau nieko.

Žmonių žingeidingumas tuo atidengimu tapo užganėdintas. Atidengėjų laukia garbė ir pinigai — bet žmonijai, kaip tokiems pasilikis vis tiek, ar kas buvo ant poliaus ar ne.

Ne taip yra su lėkiojimu ore. Lėkiojo ore Wraigtai, Blériot, Latham, Paulhan, Zeppelin, Curtiss, Lefebvre

ir kiti drąsuoliai, kuriuos vadiname „oralaivininkais“ arba „paukštinkais“, o tarptautinėje kalboje aeronautais arba avijatoriais. Ligišiol lėkiojo jie, bet pagyvensime, pamatysime, gal ir mes skrajosime padangėmis.

Teip, žemė ir vanduo jau yra žmogaus; nuo šių metų ir oras tapo užkariautas.

Šmet garbina pasaulis Fultoną, kursai 1809 m. parodė ant Hudsono upės, kad galima garu varyties per vandenį. Pasaulis garbina drauge ir tuos, ką parodė, jog ir po orą galima skrajoti, kaip paukščiams.

Tai atėjimas, tai tikras progresas, tikrasėjimas „pirmyn.“

Tikrais progresistais arba pirmiviais yra ne tie, ką save vadina tokiu vardu, ir ne tie, ką šneka apie progresą, bet tie, kurie pastato nors vieną žingsnį toliau, nekaip žmonės jau yra pastatę. Šių metų atidengėjai ir atradėjai yra tikrais pirmiviais.

Rodosi, po įtekme pradėtojo Naujoje Anglijoje Amerikos lietuvių surašo galima užtikti tai „Lietuvoje“, tai kituose laikraščiuose trumpas žinias apie lietuvius tolimuose užkabariuose: Washingtone, Iowoje, Texase ir tt. Žingeidinga, kad tose žinutėse paminėta kokia S. L. A. kuopa arba kokio didžiojo kunigaiškio draugija, bet apie katalikybę — nei ištolo. Praverėtų kokiam kunigui atlankyti tąsias kolonijėles, sudruntinti lietuvių katalikišką dvasią, sutverti S. L. A. K. A. šakas, praplatinti katalikiškus laikraščius.

Girdėjome, kad už dviejų savaitių Lackawannos ir Wyomingo klonių lietuviai ketina apvaikšėti 40-metines sukaktuves lietuvių emigracijos į Amerika. Kun. Jonas Žilinskas, iš So. Boston, Mass., kalbėsias Serantone, Pittstone ir Plymouth'e. Plymouth'o lietuviai iškelsią parodą; dalyvausiančios visos draugijos, o vienos draugijos visi nariai važinuosią kariatose. Kalbėsias kun. J. Žilinskas ir d-ras Jonas Šliupas.

Jei žinia teisinga, tad 30 d. šio mėnesio regėsime katalikų bažnyčios atstovą ir uoliausiąjį tos bažnyčios neprietelį ant vienos platformės. Kokią naudą tokia kombinacija atneš tautai, bažnyčiai ir žmonėms—sunku įspėti. Žinome tik tai, kad panašus rodymas ant scenos kun. Burbos su Šliupu nepasibaigė geruoju nei kunigui, nei tikėjimui, nei tautai.

IŠEIVYSTĖ.

Pusiau valdiškasis, ministerių pirmininko Stolypino įkvepiamas, dienraštis „Rossija“ praneša, kad netrukus bus subaryta tam tikra komisija iš visų ministerijų atstovų tyčia išeivystės reikalams peržiūrėti. Dienraštis primena, kad šiandien negalima išeivystės laikyti kokiu sunkiu, baustinu nusidėjimu, kaip tai kitados yra buvę, kuomet Rusijos valdininkai išbėgdavę iš tėvynės į kitas valstijas, ydant ten, parsidavus neprieteliams, eiti prieš Rusiją. Dabartinė išeivystė tai ne esąs koksai nuodėmingas žygis, o tiktai įieškojimas pelno, kurio tėvynėje nėra randama, ir t. t.

Taigi toji komisija, išdirbusi savo sumanymą apie išėvystės sutvarkymą, be abejoj, įteiks jį ministeriams įnešti į V. Dumą ir į Tarybą.

Lietuviams išėvystės klausimas yra vienas iš skaudžiausių šių dienų klausimų. Mums reikia, kad, viena, mūsų išėviamis leista būtų keliauti į Ameriką ir į visus pasaulio kraštus visuomet ir be jokių kliūčių; antra, kad pagrįžinimui taip pat nebūtų daroma jokių kliūčių. Vadinas, mums reikia, kad laisvai iškeliauti iš Lietuvos ir pagrįžti Lietuvon galėtų visuomet kiekvienas Lietuvos gyventojas abiejų lyčių visokiame amžiuje. Dabar valdžia neišleidžia iš Rusijos ribų jaunų vyrų, kurie dar nėra atlikę karuomenės. Toksai suvaržymas vyriškosios jaunuomenės visiškai nepasiekia savo tikslo. Kurie nor eiti, tie vis išeina, nors ir draudžiama. Sako keliu slaptas išėjimas išėviamis daug pikto pridirba. Priversti eiti per ribą slapta, jie pakliūva į žydiškųjų plėšikų nagus, kurie juos butinai nuplėšia, o kartais ir visiškai pražudo medžiagiškai ir doriškai.

Ypač gi sunkus slaptųjų pabėgėlių pagrįžimas. Daugelis jų, bijodami sunkių kliūčių ant ribos, bijo grįžti ir kenčia Amerikoje ilgėsi tėvynės, iki visiškai neužaušta, iki neišnyksta noras grįžti tėvynėn. Reiktų, kad norintiems važiuoti Amerikon ar kiton šalin, lengvai būtų gaunamas pašpartas visokiame amžiuje: kad galėtų važiuoti ir atsitarnavusieji kareiviai ir neatsitarnavusioji jaunuomenė, kaip tat yra daroma. Vokietijoje ir kitose šalyse. Kada bus laikas stoti karan ar karuomenėn, bus galima kiekvieną, sulyg pašparto, paraginti, kad pagrįžtų. Svarstant šitą išėvystės klausimą Dumoje, mūsų atstovai privalytų apšviesti jį kuoaikiausiai ir reikalauti išėvystei ir pareivystei kuodidžiausios laisvės. Ipač reiktų pasirupinti, kad ikišiol išėjusieji į svetimus kraštus lietuviai galėtų lengvai pagrįžti tėvynėn.

R. G.

Mintauja. Neseniai parėjo žinia iš Amerikos, kad Mintaujos miestui tulas išėvis Amerikon Fridmans, mirdamas, paliko banke 250.000 frankų labdarystės reikalams.

„R. G.“

EMIGRACIJA.

(Tąsa)

Įstatymai apie Emigraciją.

Viešpatijos tikslas yra suteikti, kiek galint, savo pavaldiniams žemiškąją gerovę. To dėlei turi žiurėti, idant josios ribose viešpatautų ne tik tvarka ir ramybė, bet teip-gi ir duonos sotumas klestėtų. Tvarka ir ramybė viešpatijoje žydės, jei teisybė bus guodojama ne tik jos įstatymuose, bet ir gyvenime; gerovė teip-gi tarps, jei jos pavaldiniai bus tiek apšviesti, kad turtus gamtos mokėtų sunaudoti. Užtatai viešpatija, kurioje dorybė ir apšvietimas stovi aukščiausia, turi teip-gi laimingiančius pavaldinius. O kas tos laimės netrokšta? Žmogus paskutines pastangas deda, kad tik ją įgijus. Sutvarkyta viešpatija moka tą žmogaus energijos palinkimą sunaudoti teip savo, kaip jo paties labui. Jei pesitaiko, kad žmonių energija neranda namieje atsakomos sau dirvos, arba jos išėkvojimas nesuteikia troškiamojo labo, tada

ji eina lauk, kad ir į Ameriką.

Tukstančių — tukstančius sveikų darbininkų nustoti, tai skaudus viešpatijai nuostolis. Tai-gi sumanėnės viešpatijos ir stengiasi pagerinti namieje ekonomiką jį savo pavaldinių padėjimą ir sulaikyti juos nuo emigracijos. Bet neišgalint namie sulaikyti, eina paskui juos. Įtaiso laivus ir pinigus nuo emigrantų už kelionę pasiima sau. Įsteigia emigracijos namus, konsuliatas ir agenturas įvairiose vietose, užsiima ir svetur reikalais savo žmonių, ir vėl pinigai ne svetimiems, tik saviems tenka.

Maskoliai, kurie teip ilgai užpakaliniu valdosi protu, paskutiniu laiku ir jie susigriebė ir, kad gelbėti rublius nuo vokiškųjų delmonų, užmezgė tiesią tarpjurinę Liepojaus su New Yorku komunikaciją. Įrengė ir paleido ta linija tris garlaivius, vieną net „Lithuania“ pavadinę, kad, mat, tuo keliu lietuviai važinėtų. Yra tai didelis žygys iš pusės Maskolijos, bet toli-gražu da tenai iki pilnam emigracijos sutvarkymui. Dabar Maskolijoje emigracijos reikalai yra rankose Vidaus Dalykų Ministerijos. Raginimās emigruoti yra draudžiamas. Be pašparto nieks negal iškeliauti užrubežin. Kad gauti pašpartą, reikia nemaža privargt ir išdėti pinigų. Neveizint apsunkinimų ir kliūčių, agentai, paprastai žydėliai, moka įstatymus apeiti ir išvalę gerai išėvių kišenių, švareuoja juos į Prusus ir kitiems žydėliams paduoda į globą.

Vokietijoje nėra įstatymų varžančių imigraciją arba emigraciją, išskyrus policijos priežiūrą. Vyrai, nuo 17-kos iki 45-ųjų metų, kariuomenėje da neišitarnavę, emigruojant turi pasiimti pašpartą, kuriame yra nurodytas laikas ju sugrįžimo po bausmę. Ne pilnamečiams nevalia keliauti be tėvų leidimo.

Nuo 1873 metų iki 1905-ų išėjo iš Vokietijos apie 2,600,00 žmonių; beveik visi į Suvienytasias Amerikos Valstijas.

Per Vokietiją keliauja kasmet iš Rusijos, Vengrijos, Austrijos ir kitur, apie 250,000 emigrantų. Visi jie yra egzaminuojami prieš įleidimą į Vokietijos ribas. Kiekvieno iš Maskolijos išėvio egzaminuoja sveikatą, daro subreviziją ir dezinfikuoja daktus; žiuri teip-gi ar turi šifkartę, pašpartą, ir užtektinai pinigų. Tokios emigrantų stacijos yra įsteigtos: Memelyje, Tilžėje, Eitkūnuose, Ilavoje, Poznaniuje, Otločyne, Insterburge ir Prostkuose. Paskui visus emigrantus veža į Ruhleben, ties Berliu, kur juos vėl egzaminuoja ir į dvi partiji išskyrstę, vienus siunčia į Bremeną, kitus į Hamburgą. Prieš laivo išplaukimą trečią sykį egzaminuoja. Tuos, kurios laivas priima, už juos ir atsako. Jei paskui pasirodytų, kad dėl kokios nor priežasties negali jų į Ameriką priimti, tai laivo Kompanija savo lėšomis grąžina atgal. Tie, kurių laivai išsyk nepriima Bremene ar Hamburgė, keliauja į Rotterdamą — Niederlendijoje, ar Antverpen — Belgijoje, iš kur gaunasi į Angliją arba pasiekia ir Ameriką, jei ten priima. Vokiečių laivai neveža tokių, kurių, Amerikoje nenori priimti, tai yra: bepročių, pavargėlių, kriminalistų ir tt.

Belgijoje nėra jokių link emigracijos tiesų. Pačių

belgų mažai te-kas į Ameriką keliauja. Jie tik pasinaudoja iš svetimtaučių, kurių nemaža per Antverpeną į Ameriką traukia. Teip, duokim sau, 1902 metais, tokių svečių per Antverpeną pervažiavo 50,000. Nors, tečiau, laivų kompanijos kiekvieną veža, kuris tik šifkartę turi, bet, prieš priėmimą, emigrantus peržiūri, kad nereikėtų paskui savo lėšomis gražinti.

Anglijoje, nors ten atkeliauja kasmet apie 200,000 išėivių ir apie 75,000 pasilieka, nėra tečiau įpatingų įstatymų, paliečiančių emigraciją.

Maskolių valdžia nuo keliaujančiųjų per Liepoją teip-pat reikalauja, kad Suvienytųjų Amerikos Valstijų įstatymai apie imigrantus būtų rupestingai užlaikyti. Žinoma, prie viso ko, reikia ir pašpartą turėti, kurio parūpinimas atsieina 18 rublių. (T. b.)

Kritika ir Bibliografija.

KELETAS MINČIŲ APIE MIRTIES BAUSMĘ.

Parašė Pr. Johnson, Brooklyn, N. Y.

Spauda ir lėšos „Vienybės Lietuvninkų," 1909 (14 pusl.)

Valdžia baudžia žmones už labai didelius prasikaltimus (pav. už žmogaus užmušimą) mirtim. Galvos nukirtimas, pakorimas, sušaudymas, elektrokuacija ir kitos prasikaltėlių galabijimo rūšys turi savo siekiu pabausti patį prasikaltėį sunkiausiu galimu būdu, prašalinti iš žmonių tarpo pavojingus visuomenei asmenis ir nubaidyti kitus nuo panašių piktadarybių.

Bet sąmoningas galabijamas kad ir kalčiosio žmogaus vis tai yra atėmimas gyvybės gyvam sutvėrimui. Kiekvienam civilizuotam žmogui šitame humanitarizmo amžiuje atkaru žiūrėti į viešas egzekucijas. Kyla natūrališkai klausimas, ar mirties bausmė yra gera, naudinga, dora ir reikalinga? Ant šito tai klausimo bando atsakyti Pr. Johnson. Jis yra priešingas mirties bausmei, bet jo argumentai remiasi greičiau ant sentimentalizmo, nekaip ant sveiko protavimo. Pav., pirmas argumentas (pusl. 7), kad mirties bausmė auklėja žmonių žvėriškus jausmus ir, naikindama gyvybės branginimą, daugina tikrai piktadarybes ir žmogžudybes, visai apsilenkia su tiesa. Mirtim baudžiami yra tie, ką sąmoningai darė pikta, tai-gi mirties bausmė negali būti piktadarybių priežastim— jinai yra tikrai jų pasekmė. Be to, faktai rodo, kad mirties bausmės panaiknimas veda ne prie prasikaltimų mažinimos, bet prie jų dauginimos. Ana, Prancuzijoje giljotina nedirbo penkioliką tiktai metų, bet tuo laiku užmušimai ir apiplėšimai teip prasiplatino, kad valdžiai prisiejo sugražinti butinai mirties bausmę.

Mums rodosi, kad autoriui būtų geriau pasisekę, jeigu jis būtų bandęs parodyti, jog mirties bausmė neatsiekia savo tikslo ir jog kitokios rūšies pabaudimai už prasikaltimus geriau atliktų jos uždavinį.

Katalikui negali patikti pavadinimas Kristus „kitu genijum“ (4 pusl.) — šalia „pirmojo“ genijaus, Platono. Genijum vadiname žmogų, kursai ne tikrai turi daugiau

gabumų už kitus, bet kursai pramina ypatingai naujus takus žmonių gyvenime. Kataliko akyse Kristus buvo daugiau, nekaip žmogus, daugiau, nekaip genijus.

Autorių reikia pagirti už prisipažinimą (13 pusl.): „neturiu pretensijos prie paskutinai klausimo išrišimo — nors nematau, kad josios (išreikštosios nuomonės) būtų klaidingos.“

Žinoma, retas žmogus mato savo klaidas, bet berišant klausimą, prisipažinti, kad negaliu išrišti, nors nepadariau klaidos, — na, tam reikia būti labai sąžiningu žmogum.

Knygutę galima perskaityti, bet daugelyje vietų negalima su išreikštomis joje nuomonėmis sutikti (šalia viršui nurodytųjų,—su nuomone apie revoliuciją prieš tuos, kurie kuno ir dvasios mirtį neša, pusl. 9; kad piktadarys yra tai savo rūšies ligonis, pusl. 11, ir k.) Galima rasti geresnių knygečių apie mirties bausmės panaikini-mą.

L. N. TOLSTOI.—KAIP DARBO ŽMONĖMS IŠSILIUOSUOTI. (Laiškas Valstiečiui). Vertė Edm.

Steponaitis, Brooklyn, N. Y. Spauda ir lėšos „Vien. Lietuvninkų," 1909.

Tolstojaus raštelis labai smagiai skaitosi, o yra teip meilus, kad kiekvieno žmogaus širdį lengvai gali prie savės pritraukti. Čia liepta gyventi pagal Dievo prisakymus, klausyti Kristaus pamokinių ir tt., o visa prasmė tų prisakymų ir pamokinių esanti: nereikia pasnikauti, nereikia melsties, nereikia prisiekinėti carui, nei į karėivius eiti; žinoma, prie to visko, nereikia paleistuvauti, girtuokliauti, užmušinėti, nereikia mokėti mokesčių ir tt.

Tolstojus yra tikrasis anarchizmo skelbėjas—ne to „bombinio," „štiletinio" anarchizmo, bet teoretiškojo, morališkojo, kurį galima išreikšti trumpais žodžiais: „Neklausyk jokios vyriausybės ir nedaryk teip, kaip ji liepia—bet daryk, kaip tau sąžinė (Tolstojaus: „Dievas“) prisako. Steponaitis išvertė Tolstojaus „gyventi Dievyje" neatsakomai: „gyventi pagal Dievo prisakymus.“ Kad vertimas nėra atsakomas, apie tat nėra ko abejoti, nes Kristus liepė klausyti bažnyčios, o Tolstojus liepia bažnyčios neklausyti.

Šitoje knygutėje garsus Rusijos raštininkas atkar-toja mokslą, kurį pirm to nesykį skelbė įvairiuose savo raštuose. Tolstojus mokina, kad jeigu žmonės negirtuokliatų, nepaleistuvautų, nekeršytų, neužmušinė-tų, nedarytų niekam blogo, o patys kantriai kęstų blogą, tadą atsirastų Dievo karalystė ant žemės: nereikėtų nei valdžios, nei kariumenės, nei doklių, nei kalėjimų, nei to visko, kas gimdo nelygybes, skriaudas ir skurdą tarp žmonių. Bet deja! diduma žmonių nenori gyventi teip, kaip mokina Tolstojus, ir, kaip rodosi, niekadės nenorės. Tas nenoras pagimdė įstatymus, įstatymų dabotojus, pabardas už įstatymų peržengimą—pagimdė valdžią, policiją, teismus, kalėjimus,—žodžiu, pagimdė visą viešpatiją mašineriją kai-kur valstijos mašinerija yra pastatyta visai netikusiai, kai-kur patsenėjusi, o vietomis

pagedusi. Rusijos mašinerija pastatyta netikusiai, ir labai praverėtų perstatyti ją taip, kad tarnautų žmonių reikalams — bet Tolstojus nori ją visai panaikinti, nori, kad žmonės išmoktų apsieiti be jokios mašinerijos. Čia tai ir guli pamatinė Tolstojaus mokslo klaida. Tokios milžiniškos valstijos, kokia yra Rusija, gyventojų reikalai taip painiojasi tarp savęs, kad negalima apsieiti be viešojo jūjų sutvarkymo—negalima apsieiti be to „vežimo“, kaip tai knyguteje viespatijos mašinerija yra pavadinta.

Be to, Jasnos Polianos filosofas nurodo į duchoborus, štundistus ir kitokius Rusijos sektantus, kaip į pavyzdį, kaip reikia gyventi „Dievyje“ arba „sulyg Dievo.“ Štai duchoborų yra Manitoboje, o molokanų Kalifornijoje. Niekas jų tenai nepersekioja, niekas neliepia jiems traukti apverstų ratų... Ir kokia civilizuoti žmonės, ką mato jų gyvenimą, turi nuomonę apie juos?—Tamsuoliai, fanatikai, penktasai ratas prie vežimo.... Štai jų nuomonė.

Nėra ko ginčyties: Tolstojaus knygutę galima perskaityti, ypač kad tai garsaus raštininko veikalėlis, bet nei vienas atviros sąžinės ir sveiko proto žmogus nesutiks su išreikštais joje išvadžiojimais.

Edm. Steponaičio vertimas geras.

PASARGA...Kas nori susilaukti „Drauge“ recenzijos savo raštų, tas privalo atsiųsti vieną egzempliorių redakcijai.

J U O K A I.

Iš turkų pasakų.

Vieną vakarą nuėjo turkas iš šulnio vandens pasisamti. Pamatė atsimušusį vandenį mėnulį. Manydamas, kad mėnulis į vandenį inkrito, norėjo jį ištraukti. Turkai labai gerbia mėnulį. Paėmęs virtuvę su vanagu, įleidžia į šulinį. Vanagas užsikabina už akmenio. Turkas traukia už šnūro, tasai nutrūksta, mėnulio gelbėtojas pliumt ir inkrito į vandenį. Pakelia iš šulnio galvą augštinę, ogi žiūri, kad mėnulis ant dangaus šviečia.

— Garbė Dievui! — suriko iš džiaugsmo turkas. — Sušlapt tai aš sušlapau, bet mėnulį tik išgelbėjau.

„Š.“

Pas kurpių.

Ponas: Kodel man taip batus numazina? va negaliu nė pastovėti.

Iekus: Nu, ponut, mat tamstos turbūt užaugo kojos.

Ponas: Tu man apie kojas nekalbėk. Kas tu per kurpius, kad mano kojoms kaltę meti; ir dar taip brangiai atėmei, kad net gėda ir draugams sakyti!

Iekus: Nu, ponut, sakai, kad šitie dar maži. Jei būčiau dar didesnius sinves, tai tamstai dar būt reikėję daugiau mokėti.

S. Paukštelis.

„Š.“

ŠIS-TAS APIE SPORTĄ.

(Vienas paskutiniųjų sportinių atsitikimų Danville, Ill., davė progą parašyti šitą straipsnelį).

* Fažvelgdami į Amerikos dienraščius, ypatingai į pirmuosius jų puslapius, kurie atkreipimui didesnio dėmesio, yra raudoni arba gelsvi, matome, jog tenai daugiausia rašoma apie sportą. Taigi pažiūrėkime į tą dalyką arčiau.

Sportas yra tai visokios rūšies pasilinksminimai ir žaidimai gryname ore.

Sportą galima padalinti į du skyrius. Pirmojo skyriaus sportas nereikalauja tam tikro laivinimo ir visiško jam atsidavimo—mažas apsipažinimas su juo yra užtektinas, kad žmogus galėtų jame dalyvauti ir būti veikančiu asmenim. Prie šito skyriaus priskaitoma: žvejonė, medžionė, ritinio ritimas, ir kiti žaidimai, kur reikia daug judėjimo ir krutėjimo. Antrojo-gi skyriaus sportas reikalauja didelio ir nenuilstančio lavinimo ar tai žmogaus, ar tai kokio nors gyvulio jėgų, vikrumo ir greitumo ir tt., todėl žmonės jame gali dalyvauti tikrai, kaip paprasti žiūrėtojai kitų žaidimų. Prie antrojo skyriaus priklauso: imtynės, muštynės kumščiomis, arklių lenktynės, „base ball“ (svadinio mėtymas) ir k.

Dabar garsiausias sporto žmogus imtinėse yra Fr. Gotch, kurs 2 metai atgal apgalėjo Hackenschmidtą iš Rusijos visasvietinį stipruolį ir išveržė iš jo tvirčiausiojo žmogaus pasaulyje vardą. Neseniai dar tas pats Gotch pergalėjo „baisųjį turką“, kurs norėjo sau stipriausiojo žmogaus pasaulyje garbę įgyti.

Garsiausias arklys pasaulyje savo greitumu vis čia yra „Dan Patch“, kurs bėga riščia apie 1 minut. ir 57 sekun. angliškąją mylią; tas arklys kainuoja apie 50.000 dol. Šiame straipsnyje kalbama ypatingai apie tą antrojo skyriaus sportą, apie kurį daugiausia rašoma laikraščiuose ir kuriuo labiausia žmonės interesuojasi. Sportas turi du tikslus: viena, parodyti jėgų, vikrumo ir greitumo išlavinimą ir žmonių tuo nustebinimą; antra, pasinaudoti iš žmonių žingeidungumo—pasipelnyti. Rodosi kad tas antrasis tikslas, t. y. noras pralobti yra didesniu akstinu atsidavimo sportui, negut pirmasis. Sportas pats iš savęs nėra blogu, jeigu nėra sujungtas su susižeidimo, arba gyvybės unstojimo pavojumii, nes duoda žmonėms dorą pasilinksminimą, pasigėrėjimą ir žingeidumo užganėdinimą. Bet sportas turi neužvilti žmonių; turi išpildyti savo programa, turi atlikti savo prižadėjimą. Jeigu-gi kas sporto vardu pasinaudoja dėl sutraukimo pinigų, neįvykindamas savo prižadėjimo, neduodamas žmonėms užganėdinimo, tada sportas nėra sportu; jis yra sporto pažeminimu, sporto vardo išniekinimu, yra apgavystė; yra nedovanotinas pasityčiojimas ir pasijuokimas iš žmonių jausmų. Toks tat pasijuokimas iš žmonių atsitiko 15 liepos šių metų Danville, Ill. kur buvo apgarsintos imtynės kokio ten prancuzo „Athos“ su jaučiu. Buvo prižadėta paguldyti didelis jautis ant žemės

belgų mažai te-kas į Ameriką keliauja. Jie tik pasinaudoja iš svetimtaučių, kurių nemaža per Antverpeną į Ameriką traukia. Teip, duokim sau, 1902 metais, tokių svečių per Antverpeną pervaziavo 50,000. Nors, tečiau, laivų kompanijos kiekvieną veža, kuris tik šifkartę turi, bet, prieš priėmimą, emigrantus peržiuri, kad nereikėtų paskui savo lėšomis gražinti.

Anglijoje, nors ten atkeliauja kasmets apie 200,000 išeivių ir apie 75,000 pasilieka, nėra tečiau įpatingų įstatymų, paliečiančių emigraciją.

Maskolių valdžia nuo keliaujančiųjų per Liepoją teip-pat reikalauja, kad Suvienuytųjų Amerikos Valstijų įstatymai apie imigrantus būtų rupestingai užlaikyti. Žinoma, prie viso ko, reikia ir paspartą turėti, kurio parūpinimas atsieina 18 rublių. (T. b.)

Kritika ir Bibliografija.

KELETAS MINČIŲ APIE MIRTIES BAUSMĘ.

Parašė Pr. Johnson, Brooklyn, N. Y.

Spauda ir lėšos „Vienybės Lietuvninkų," 1909 (14 pusl.)

Valdžia baudžia žmones už labai didelius prasikaltimus (pav. už žmogaus užmušimą) mirtim. Galvos nukirtimas, pakorimas, sušaudymas, elektrokuacija ir kitos prasikaltėlių galabijimo rūšys turi savo siekiu pabausti patį prasikaltelį sunkiausiu galimu būdu, prašalinti iš žmonių tarpo pavojingus visuomenei asmenis ir nubaidyti kitus nuo panašių piktadarybių.

Bet sąmoningas galabijamas kad ir kalčėusio žmogaus vis tai yra atėmimas gyvybės gyvam sutvėrimui. Kiekvienam civilizuotam žmogui šitame humanitarizmo amžiuje atkaru žiūrėti į viešas egzekucijas. Kyla naturališkai klausimas, ar mirties bausmė yra gera, naudinga, dora ir reikalinga? Ant šito tai klausimo bando atsakyti Pr. Johnson. Jis yra priešingas mirties bausmei, bet jo argumentai remiasi greičiau ant sentimentalizmo, nekaip ant sveiko protavimo. Pav., pirmas argumentas (pusl. 7), kad mirties bausmė auklėja žmonių žvėriškus jausmus ir, naikindama gyvybės branginimą, daugina tikrai piktadarybes ir žmogžudybes, visai apsilenkia su tiesa. Mirtim baudžiami yra tie, ką sąmoningai darė pikta, tai-gi mirties bausmė negali būti piktadarybių priežastim— jina, yra tikrai jų pasekmė. Be to, faktai rodo, kad mirties bausmės panaikimas veda ne prie prasikaltimų mažinimos, bet prie jų dauginimos. Ana, Prancuzijoje giljotina nedirbo penkioliką tikrai metų, bet tuo laiku užmušimai ir apiplėšimai teip prasiplatinę, kad valdžiai prisiėjo sugražinti butinai mirties bausmę.

Mums rodosi, kad autoriui būtų geriau pasisekę, jeigu jis būtų bandęs parodyti, jog mirties bausmė neatsiekia savo tikslo ir jog kitokios rūšies pabaudimai už prasikaltimus geriau atliktų jos uždavini.

Katalikui negali patikti pavadinimas Kristaus „kitu genijum“ (4 pusl.) — šalia „pirmojo“ genijaus, Platono. Genijum vadiname žmogų, kursai ne tikrai turi daugiau

gabumų už kitus, bet kursai pramina ypatingai laujus takus žmonių gyvenime. Kataliko akyse Kristus buvo daugiau, nekaip žmogus, daugiau, nekaip genijus.

Autorių reikia pagirti už prisipažinimą (13 pusl.): „neturiu pretensijos prie paskutinai klausimo išrišimo — nors nematau, kad josios (išreikštosios nuomonės) būtų klaidingos.“

Žinoma, retas žmogus mato savo klaidas, bet berišant klausimą, prisipažinti, kad negaliu išrišti, nors nepadariau klaidos, — na, tam reikia būti labai sąžiningu žmogum.

Knygutę galima perskaityti, bet daugelyje vietų negalima su išreikštomis joje nuomonėmis sutikti (šalia viršūni nurodytųjų,—su nuomone apie revoliuciją prieš tuos, kurie kuno ir dvasios mirtį neša, pusl. 9; kad piktadarys yra tai savo rūšies ligonis, pusl. 11, ir k.) Galima rasti geresnių knygelių apie mirties bausmės panaikinimą.

L. N. TOLSTOI.—KAIP DARBO ŽMONĖMS IŠSILIUOSUOTI. (Laiškas Valstiečiui). Vertė Edm.

Steponaitis, Brooklyn, N. Y. Spauda ir lėšos „Vien. Lietuvninkų," 1909.

Tolstojaus raštelis labai smagiai skaitosi, o yra teip meilus, kad kiekvieno žmogaus širdį lengvai gali prie savės pritraukti. Čia liepta gyventi pagal Dievo prisakymus, klausyti Kristaus pamokinių ir tt., o visa prasmė tų prisakymų ir pamokinių esanti: nereikia pasnikauti, nereikia meisties, nereikia prisiekinėti carui, nei į karėvius eiti; žinoma, prie to visko, nereikia paleistuvauti, girtuokliauti, užmušinėti, nereikia mokėti mokesčių ir tt.

Tolstojus yra tikrasis anarchizmo skelbėjas—ne to „bombinio," „štiletinio" anarchizmo, bet teoretiskojo, morališkojo, kurį galima išreikšti trumpais žodžiais: „Neklausyk jokios vyriausybės ir nedaryk teip, kaip ji liepia—bet daryk, kaip tau sąžinė (Tolstojaus: „Dievas“) prisako. Steponaitis išvertė Tolstojaus „gyventi Dievyje" neatsakomai: „gyventi pagal Dievo prisakymus." Kad vertimas nėra atsakomas, apie tat nėra ko abejoti, nes Kristus liepė klausyti bažnyčios, o Tolstojus liepia bažnyčios neklausyti.

Šitoje knygutėje garsus Rusijos raštininkas atkarvoja mokslą, kurį pirm to nezykj skelbė įvairiuose savo raštuose. Tolstojus mokina, kad jeigu žmonės negirtuokliatų, nepaleistuvautų, nekeršytų, neužmušintų, nedarytų niekam blogo, o patys kantriai kęstų blogą, tadą atsirastų Dievo karalystė ant žemės: nereikėtų nei valdžios, nei kariumenės, nei doklių, nei kalėjimų, nei to visko, kas gimdo nelygybes, skriaudas ir skurdą tarp žmonių. Bet deja! diduma žmonių nenori gyventi teip, kaip mokina Tolstojus, ir, kaip rodosi, niekados nenorės. Tas nenoras pagimdė įstatymus, įstatymų darbotojus, palaudas už įstatymų peržengimą—pagimdė valdžią, policiją, teismus, kalėjimus,—žodžiu, pagimdė visą viešpatijų mašineriją kai-kur valstijos mašinerija yra pastatyta visai netikusiai, kai-kur persenėjusi, o vietomis

pagedusi. Rusijos mašinerija pastatyta netikusiai, ir labai pravertėtų perstatyti ją taip, kad tarnautų žmonių reikalams — bet Tolstojus nori ją visai panaikinti, nori, kad žmonės išmoktų apsieiti be jokios mašinerijos. Čia tai ir guli pamatinė Tolstojaus mokslo klaida. Tokios milžiniškos valstijos, kokios yra Rusija, gyventojų reikalai taip painiojami tarp savęs, kad negalima apsieiti be viešojo jų sutvarkymo — negalima apsieiti be to „vežimo“, kaip tai knyguteje viespatijos mašinerija yra pavadinta.

Be to, Jasnos Polianos filosofas nurodo į duchoborus, štundistus ir kitokius Rusijos sektantus, kaip į pavyzdį, kaip reikia gyventi „Dievyje“ arba „sulyg Dievo.“ Štai duchoborų yra Manitoboje, o molokanų Kalifornijoje. Niekas jų tenai nepersekioja, niekas neliepia jiems traukti apverstų ratų... Ir kokia civilizuoti žmonės, ką mato jų gyvenimą, turi nuomonę apie juos? — Tamsuoliai, fanatikai, penktasai ratas prie vežimo... Štai jų nuomonė.

Nėra ko ginėtytis: Tolstojaus knygutę galima perskaityti, ypač kad tai garsaus raštininko veikalėlis, bet nei vienas atviros sąžinės ir sveiko proto žmogus nesutiks su išreikštais joje išvadžiomais.

Edm. Steponaičio vertimas geras.

PASARGA....Kas nori susilaukti „Drauge“ recenzijos savo raštų, tas privalo atsiųsti vieną egzempliorių redakcijai.

J U O K A I.

Iš turkų pasakų.

Vieną vakarą nuėjo turkas iš šulnio vandens pasiimti. Pamatė atsimušusį vandenį mėnulį. Manydamas, kad mėnulis į vandenį inkrito, norėjo jį ištraukti. Turkai labai gerbia mėnulį. Paėmęs virtuvę su vanagu, įleidžia į šulnį. Vanagas užsikabina už akmenio. Turkas traukia už šniūro, tasai nutrūksta, mėnulio gelbėtojas pliumt ir inkrito į vandenį. Pakelia iš šulnio galvą augštinę, ogi žiūri, kad mėnulis ant dangaus šviečia.

— Garbė Dievui! — suriko iš džiaugsmo turkas. — Sušlapt tai aš sušlapt, bet mėnulį tik išgelbėjau.

„Š.“

Pas kurpių.

Ponas: Kodel man taip batus numazina? va negaliu nė pastovėti.

Iekus: Nu, ponut, mat tamstos turbūt užaugo kojos.

Ponas: Tu man apie kojas nekalbėk. Kas tu per kurpius, kad mano kojoms kaltę meti; ir dar taip brangiai atėmei, kad net gėda ir draugams sakyti!

Iekus: Nu, ponut, sakai, kad šitie dar maži. Jei būčiau dar didesnius siuvęs, tai tamsiai dar būtų reikėję daugiau mokėti.

S. Paukštelis.

„Š.“

ŠIS-TAS APIE SPORTĄ.

(Vienas paskutiniųjų sportinių atsitikimų Danville, Ill., davė progą parašyti šitą straipsnelį).

Pažvelgdami į Amerikos dienraščius, ypatingai į pirmuosius jų puslapius, kurie atkreipimui didesnio dėmesio, yra raudoni arba gelsvi, matome, jog tenai daugiausia rašoma apie sportą. Taigi pažiūrėkime į tą dalyką arčiau.

Sportas yra tai visokios rūšies pasilinksminimai ir žaidimai gryname ore.

Sportą galima padalinti į du skyrius. Pirmojo skyriaus sportas nereikalauja tam tikro laivinimo ir visiškai jam atsidavimo — mažas apsipažinimas su juo yra užtektinas, kad žmogus galėtų jame dalyvauti ir būti veikančiu asmeniu. Prie šito skyriaus priskaitoma: žvejonė, medžionė, ritinio ritimas, ir kiti žaidimai, kur reikia daug judėjimo ir krutėjimo. Antrojo-gi skyriaus sportas reikalauja didelio ir nenuilstančio lavinimo ar tai žmogaus, ar tai kokio nors gyvulio jėgų, vikrumo ir greičio ir tt., todėl žmonės jame gali dalyvauti tikrai, kaip paprasti žiūrėtojai kitų žaidimų. Prie antrojo skyriaus priklauso: imtynės, muštynės kumšėiomis, arklių lenktynės, „base ball“ (svadinio mėtymas) ir k.

Dabar garsiausias sporto žmogus imtinėse yra Fr. Gotch, kurs 2 metai atgal apgalėjo Hackenschmidtą iš Rusijos visasvietinį stiprų ir išveržė iš jo tvirčiausiojo žmogaus pasaulyje vardą. Neseniai dar tas pats Gotch pergalėjo „baisųjį turką“, kurs norėjo sau stipriausiojo žmogaus pasaulyje garbę įgyti.

Garsiausias arklys pasaulyje savo greitumu vis čia yra „Dan Patch“, kurs bėga riščia apie 1 minut. ir 57 sekun. angliškąją mylią; tas arklys kainuoja apie 50.000 dol. Šiame straipsnyje kalbama ypatingai apie tą antrojo skyriaus sportą, apie kuri daugiausia rašoma laikraščiuose ir kuriuo labiausia žmonės interesuojasi. Sportas turi du tikslus: viena, parodyti jėgų, vikrumo ir greičio išlavinimą ir žmonių tuo nustebinimą; antra, pasinaudoti iš žmonių žingeidungumo — pasipelninti. Rodosi kad tas antrasis tikslas, t. y. noras pralobti yra didesniu akstinu atsidavimo sportui, negut pirmasis. Sportas pats iš savęs nėra blogu, jeigu nėra sujungtas su susižeidimo, arba gyvybės unostojimo pavojumi, nes duoda žmonėms dorą pasilinksminimą, pasigėrėjimą ir žingeidumo užganėdinimą. Bet sportas turi neužvilti žmonių; turi išpildyti savo programą, turi atlikti savo prižadėjimą. Jeigu-gi kas sporto vardu pasinaudoja dėl sutraukimo pinigų, neįvykindamas savo prižadėjimo, neduodamas žmonėms užganėdinimo, tada sportas nėra sportu; jis yra sporto pažeminimu, sporto vardo išniekinimu, yra apgavystė; yra nedovanotinas pasityčiojimas ir pasijuokimas iš žmonių jausmų. Toks tat pasijuokimas iš žmonių atsitiko 15 liepos šių metų Danville, Ill. kur buvo apgarsintos imtynės kokio ten praneuzo „Athos“ su jėgu. Buvo prižadėta paguldinti didelis jautis ant žemės

į 30 minučių laiką, imant jam už galvos ir ragų. Prisiartinus paskirtai valandai, susirinko keli šimtai (300—400) žmonių, užsimokėjusių po 50 c.; atvesta jautis, pririšta jis prie miečiuko ant ilgokos virvės ant vidurio arenos. Pasirodo mūsų „galiūnas“ ir pradeda jautį erzinti; keletą sykių pasisekė jam paimti jautį už ragų ir pasukti jo galvą augštyn, bet jautiui truputį pasipurčius „stipruolis“ tampa numestas tolyn.

Ir taip pasiaušęs su jautiu apie valandą, apskelbė susirinkusiems, kad neįstengs jautio paversti. Taigi „stipruolis“ „sportsmanas“ su pinigais, o žmonės nuleidę nosis, spiaudydami grįžo namo. Nors „stipruolis“ medgiškai pasipelnė, bet morališkai prisiejo ir jam ne maža nukęsti iš žmonių pusės, kurie savo neuzganėdinimą davė jam atjausti—pajuokė jį kaip įmanydami. Gaila tik, kad jautio buta per daug ramaus ir nepikto, kitaip būtų buvę „stipruoliui“ nesmagu. Taigi panašūs atsitikimai pamokina, kad ne kiekvienam apgarsinimui galima tikėti; kai-kadą sporto vardu pasinaudojama žmonių apgavimui.

Ne nuostabu, kad panašūs atsitikimai kenkia tikram sportui, kur galima ir ką gero pamatyti. Nors antrojo skyriaus sportas žiengėdus, bet jis ne visiems ir nevisados prieinamas; todėl patariama tankiausia pasinaudoti pirmojo skyriaus sportu, apie kurį išpradžios buvo trumpai paminėta, kuriame žmogus gali turėti ir pasilinksminimą, ir gerą praleidimą laiko, ir sveikatos palaikymą.

Patarėjas.

AUKOS

šv. Kazimiero Vienuolynui iš Newark, N. J.
(Pabaiga.)

Minor Ave. 308 Jasevičiai Jonas	1.00
Baranauskas Juozas	1.00
Jučiuke Morta	50
Duke Str. 214 Salasevičius Vincas	1.00
Newark, N. J.	
Morehen Str. 18 Joeys Petras	1.00
Kuosa Jonas	25
Magila Vincas	25
Tumaševičius Juozas	50
Tumaševičius Jonas	50
Trumpaite Grasilda	25
Burcius Aleksandras	25
Magila Jonas	25
Zamaras Juozas	25
New York Ave. 166 Urbonaite Anelė	2.00
S. Orange Ave. 176 Dominaukas Mikolas	1.00
Warwick Str. 92 Daukšys Vincas	1.00
Mačiulaitis Jurgis	1.00
Cor Schuyler Ave & Duke Str. Vilkevičia Juozas ..	1.00
Schuyler Ave. 89 Barščiauskas Antanas	1.00
Oželiute Magde	50
Tapin Pl. 186 Raguckis Petras	50
Jankauskas Jonas	1.00
Marazas Alze	1.00
Oželiene Ona	25
Serafinavičia Antanas	50

Mikalauckas Marijonas	1.00
Tapin Pl. 189 Vitarta Pranas	1.00
Tapin Pl. 350 Ambraziejus Andrius	50
Tapin Pl. 137 Čepliauskas Kazys	50
Tapin Pl. 137 Augustinavičius Mikas	50
Smigielskis Kazys	50
Tapin Pl. 133 Mankus Petra	25
Duke Str. 185 Lutkus Stasys	50
Schuyler Str. Raguckienė Ona	1.00
Jackson Str. 76 Mažeika Simanas	50
New York Ave. 180 Biskis Antanas	2.00
New York Ave. 180 Ziburėlio Draugystė	15.00

Viso: \$331.30

Kun. A. Staniukynas

AUKOS

šv. Kazimiero Seserų Vienuolynui
surinktos 18 d. Liepos, šv. Kryžiaus Bažnyčioje,
Chicago, Ill.

Honor Str. 4346 Šarauskius Laurynas	1.00
47th Str 4437 Šiliumas Tanas	1.00
Hermitage Ave 4430 Šaputis Jonas	1.00
Honor Str. 4346 Gaidelis Vincas	1.00
So. Paulina Str. 4640 Sturiulis Tadas	1.00
Wood Str. 4504 Sturonas Juozas	1.00
Wood Str. 4404 Paukštis Augustas	1.00
Paulina Str. 4558 Stanišauskis Kazys	1.00
Paulina Str. 4545 Juška Stanislovas	1.00
Paulina Str. 4600 Paulis Vincas	1.00
Wood Str. 4330 Rimkus Jonas	1.00
Honor Str. 4456 Vasilkus Juozas	1.00
Wood Str. 4508 Lonckis Antanas	1.00
45th Str. 1954 Uksas Juozas	1.00
Paulina Str. 4533 Mociejunas Simanas	1.00
Hermitage Ave. 4512 Poška Antanas	3.00
Hermitage Ave. 4544 Zalonskis Antanas	1.00
So. Wood Str. 4512 Lekis Pranas	1.00
Vincent Road 8428 Šilaika Jonas	1.00
Honor Str. 4530 Kliukas Juozas	1.00
45th Str. 1952 Stirbis Antanas	1.00
Hermitage Ave. 4559 Kasmauskis Antanas	2.00
Hermitage Ave. 4513 Šaučėnas Mikolas	1.00
Hermitage Ave. 4549 Žydickas Petras	1.00
Paulina Str. 4634 Vaiciekauskas Leonas	1.00
Paulina Str. 4520 Zaramekaitė Viktė	1.00
Hermitage Ave. 4513 Žalabauskis Juozas	2.00
Wood Str. 4614 Nakrys Pranas	1.00
Paulina Str. 4519 Kačys Pranas	1.00
Paulina Str. 4617 Uselis Petras	2.00
Wood Str. 4512 Paukšta Nikodemus	1.00
Wood Str. 4514 Raštutis Juozas	1.00
Paulina Str. 4531 Teresas Motiejus	1.00
Wood Str. 4319 Petkus Petras	1.00
Hermitage Ave. 4735 Lamsargis Kazys	1.00
So. Paulina Str. 4527 Gečas Vincas	1.00
Wood Str. 4512 Poška Stasys	2.00
Wood Str. 3421 Grigaitis Jonas	1.25

Wood Str. 4304 Žukauskis Pranas	1,00	So. Paulina Str. 4523 Birbilaitė Juzė	1,25
Paulina Str. 4545 Lekavičia Jozas	1,00	So. Wood Str. 4500 Drukeinaitė Magdė	1,00
Hermitage Ave. 4643 Kerdonis Stasys	2,00	Honor Str. 4511 Šimkus Jonas	1,00
81st Place 627 Krištopaitis Jonas	1,00	Lincoln Str. 4425 Lošinskis Jurgis	2,00
Wood Str. 4300 Eidikis Antanas	1,00	Marshfield Ave 4617 Virkšas Kazys	1,50
Paulina Str. 4600 Miškinis Pranas	1,00	Wood Str. 4342 Kraugbys Michal	1,25
Paulina Str. 4558 Šaputis Jurgis	1,00	So. Paulina Str. 4644 Maslaitė Rozalija	2,00
Honor Str. 4511 Bagdonos Jonas	1,00	So. Paulina Str. 4614 Nedvoras Kazys	1,00
Wood Str. 4431 Tolainis Paulius	1,00	Hermitage Ave. 4430 Šeputis Vincas	1,00
Vincent Road 8144 Radzevičius Izidoras	1,00	Smulkesnių aukų	112,25
Hermitage Ave. 4551 Mališauckas Zigmantas	2,00	Viso labo:	\$250,00
Hermitage Ave 4551 Zakarauskis Jonas	1,00	Kun. A Staniukynas.	
Marshal Ave. 4522 Venkus Adomas	2,00		
Paulina Str. 4600 Mikolaitis Domininkas	1,00		
Wood Str. 4612 Viskonta Jonas	1,00		
Wood Str. 4752 Juškevič Veronika	2,00		
Hermitage Ave. 4511 Trakšelis Petras	1,00		
47th Str. 2002 Šugžda Feliksas	1,00		
Paulina Str. 4522 Jurgaitis Jurgis	1,00		
Hermitage Ave 4424 Merozas Stasys	1,00		
Honor Str. 4437 Vasinkevič Tekiė	1,00		
Paulina Str. 4504 Petravičaitė Vladas	1,00		
Zakara Veronika	5,00		
Wood Str. 4559 Zoferis Vincentas	1,00		
Hermitage Ave. 4544 Katauckaitė Jieva	1,00		
Paulina Str. 4612 Juozaitė Magdalena	1,00		
Paulina Str. 4620 Žaramskienė Morta	1,00		
Wood Str. 4518 Šukaitė Felicijona	1,00		
21st Place 733 Radavičaitė Eleonora	1,00		
45th Str. 1954 Mišeigienė Julė	1,25		
Wood Str. 4557 Bajorinas Magdalena	1,00		
Hermitage Ave 453 Ilevičius Kazimieras	1,00		
W. 46th Str. 1904 Mikulskis Jonas	2,00		
Honor Str. 4458 Petruševičia Martynas	1,00		
So. Paulina Str. 4535 Vanageitė Rozalija	1,00		
So. Wood Str. 4405 Paukštė Vincas	1,00		
So. Hermitage Ave. 4617 Railla Kazys	1,00		
32nd Str. 924 Noreikiutė Veronika	1,00		
Honor Str. 4456 Bondzinskis Antanas	1,00		
Sherman Str. 785 Mirinovič Jozefa	1,00		
Hermitage Ave 4450 Siminas Kazys	1,00		
So. Wood Str. 4506 Niedvaras Petras	1,00		
So. Honor Str. 4531 Goscierevič Adam	1,00		
So. Paulina Str. 4535 Žogienė Kotrina	1,00		
So. Wood Str. 4513 Jurgutaitė Dimicelė	5,00		
So. Wood Str. 4342 Paevičia Vincas	2,00		
So. Wood Str. 4342 Priešpilis Andriejus	1,00		
So. Paulina Str. 4558 Trakinaitė Elena	5,00		
Wood Str. 4530 Kleino Alek.	2,00		
So. Wood Str. 4500 Drukeinaitė Marė	1,00		
So. Honor Str. 4358 Petrauckas Liudvikas	1,00		
So. Wood Str. 4418 Ogint Jurgis	1,00		
Hermitage Ave. 4416 Jociš Antanas	2,00		
So. Hermitage Ave 4545 Kasparavičia Adomas	1,25		
So. Wood Str. 4528 Paukštis Martynas	1,00		
W. 45th Str. 1855 Banevičienė Petronelė	1,00		
Wood Str. 4405 Jatkevičius Mikas	1,00		
Hermitage Ave. 4501 Vaicikauskaitė St.	1,00		
Hermitage Str. 4545 Kazėnas Vincas	1,00		

KIEK LIETUVIŲ YRA CHICAGOJE?

Nuo lietuvių Chicagoje gyvenančių pasitaiko išgirsti, buk tame mieste lietuvių esą 70 tukstančių. Ar ištikro tiek yra — sunku žinoti. Yra septynios nemažos, lietuviškos parapijos; keliose vietose žmonės rupinasi įsteigti da naujas parapijas. Iš to visko galima manyti, kad tur būti ir lietuvių didokas skaitlius. Ne bus apsirikimo pasakius, kad Chicagoje gyvena nemažiau 50 tukstančių lietuvių. Chicagoje, kaip gal ir kituose miestuose, buna teip-gi valdiškas, metinis, gyventojų apskaitymas pagal tautas. — „Report of the School Census taken May, 1908.“ tokias paduoda miesto gyventojų skaitlines: Amerikiečių esą — 523,216; Nigerių — 33,729; Albanų — 29; Armenų — 368; Austrijokų — 45,247; Belgų — 2,822; Čekų — 87,089; Kanadiečių — 41,021; Kyniečių — 1,332; Kroatų — 687; Danų — 18,849; Aigyp tiečių — 137; Anglų — 53,037; Suomų — 1,035; Prancuzų — 7,408; Vokiečių — 421,615; Graikų — 4,218; Holendrų — 17,496; Vengrų — 15,498; Airių — 179,845; Italų — 52,052; Japonų — 237; Lietuvių — 7,593; Meksikonų — 118; Norvegų — 42,816; Lenkų — 129,733; Rumunų — 3,258; Rusų — 93,116; Škotų — 20,863; Serbų — 745; Ispanų — 407; Švedų — 107,280; Šveicarų — 5,386; Syrių — 128; Vėlių — 2,808; kitų — 3,742; viso sykiu — 1.924,060.

Įstabū, kaip mažai paduota lietuvių! Tikėjomės, kad bus bent kokia 70 tukstančių, tuotarpu išėjo tik biskį daugiau kaip 7 tukstančiai! Kur daugiau pasidėjo? Vieni sako, kad lenkai užrašinėjo ir sau lietuvius prisirasė — lenkai kalti! Kiti sako, kad lietuviai patys kalti, savės lietuviams nepaduoda, tik lenkais, maskoliais ar amerikiečiais arba, su darančiais surašus visai šnekėti nenori, gal jiems neužsitikėdami, ir tie, žinoma, užrašo kaip jiems patinka, gal maskoliais ar lenkais.

Nors lenkų skaitlius paduota gana didelis, bet jie jautesi nuskriaustais esant ir pereitą metą lenkų Kliubai (United Polish Republican Clubs) padavė protestą Komitetui miesto Finansų priešai neteislingai paduotą lenkų skaitlių mieste. Protestavo teip-gi Norvegai, varde Norvegų tautiškos Lygos. Komitetas priėmė jų protestus, pašaukė tųjų organizacijų reprezentantus ir dalyką apsvarsčius, ant šimetinių raportų padėjo jau pastabą, kad naują surašą darant, atkreipti atydą į viršminėtus protestus. Lietuviai privali tą patį padaryti kad jeigu jau ne kitus metus, tai bent-gi kad nors už poros metu pasirodytų, kiek jų Chicagoje yra? Pakeleivis.

i 30 minučių laike, imant jam už galyvos ir ragų. Prisiartinus paskirtai valandai, susirinko keli šimtai (300—400) žmonių, užsimokėjusių po 50 c.; atvesta jautis, prižiūta jis prie miečiuko ant ilgokos virvės ant vidurio arenos. Pasirodo mūsų „galiūnas“ ir pradeda jautį erzinti; keletą sykių pasisekė jam paimti jautį už ragų ir pasukti jo galvą augštin, bet jauti truputį pasipurčius „stipruolis“ tampa numestas tolyn.

Ir taip pasiaūšęs su jautiu apie valandą, apskelbė susirinkusiems, kad neįstengs jautio paversti. Taigi „stipruolis“ „sportsmanas“ su pinigais, o žmonės nuleidę nosis, spiaudydami grįžo namolei. Nors „stipruolis“ medgiškai pasipelnė, bet morališkai prisiėjo ir jam ne maža nukęsti iš žmonių pusės, kurie savo neužganėdinimą davė jam atjausti—pajuokė jį kaip įmanydami. Gaila tik, kad jautio buta per daug ramaus ir nepikto, kitaip būtų buvę „stipruoliui“ nesmagu. Taigi panašūs atsitikimai pamokina, kad ne kiekvienam apgarsinimui galima tikėti; kai-kadą sporto vardu pasinaudojama žmonių apgavimui.

Ne nuostabu, kad panašūs atsitikimai kenkia tikram sportui, kur galima ir ką gero pamatyti. Nors antrojo skyriaus sportas žiengeidus, bet jis ne visiems ir nevisa-dos prieinamas; todėl patariama tankiausia pasinaudoti pirmojo skyriaus sportu, apie kurį iš pradžių buvo trumpai paminėta, kuriame žmogus gali turėti ir pasilinksmi-nimą, ir gerą praleidimą laiko, ir sveikatos palaikymą.

Patarėjas.

AUKOS

šv. Kazimiero Vienuolynui iš Newark, N. J.
(Pabaiga.)

Minor Ave. 308 Jasevičiai Jonas	1.00
Baranauskas Juozas	1.00
Jučinke Morta	50
Duke Str. 214 Salasevičius Vincas	1.00
Newark, N. J.	
Morehen Str. 18 Joeys Petras	1.00
Knosa Jonas	25
Magila Vincas	25
Tumaševičius Juozas	50
Tumaševičius Jonas	50
Trumpaitė Grasilda	25
Burcius Aleksandras	25
Magila Jonas	25
Zamaras Juozas	25
New York Ave. 166 Urbonaitė Anelė	2.00
S. Orange Ave. 176 Dominauskas Mikolas	1.00
Warwick Str. 92 Daukšys Vincas	1.00
Mačiulaitis Jurgis	1.00
Cor Schuyler Ave & Duke Str. Vilkevičia Juozas ..	1.00
Schuyler Ave. 89 Barščiauskas Antanas	1.00
Oželiute Magde	50
Tapin Pl. 186 Raguckis Petras	50
Jankauskas Jonas	1.00
Marazas Alze	1.00
Oželiene Ona	25
Serafinavičia Antanas	50

Mikalauskas Marijonas	1.00
Tapin Pl. 189 Vitarta Pranas	1.00
Tapin Pl. 350 Ambraziejus Andrius	50
Tapin Pl. 137 Čepiauskas Kazys	50
Tapin Pl. 137 Augustinavičius Mikas	50
Šnigielskis Kazys	50
Tapin Pl. 133 Mankus Petra	25
Duke Str. 185 Lutkus Stasys	50
Schuyler Str. Raguckienė Ona	1.00
Jackson Str. 76 Mažeika Simanas	50
New York Ave. 190 Biskis Antanas	2.00
New York Ave. 180 Ziburėlio Draugystė	15.00

Viso: \$331.35

Kun. A. Staniukynas

AUKOS

šv. Kazimiero Seserų Vienuolynui
surinktos 18 d. Liepos, šv. Kryžiaus Bažnyčioje,
Chicago, Ill.

Honor Str. 4346 Šarauskis Laurynas	1.00
47th Str 4437 Šiliumas Tanas	1.00
Hermitage Ave 4430 Šaputis Jonas	1.00
Honor Str. 4346 Gaidelis Vincas	1.00
So. Paulina Str. 4640 Sturiulis Tadas	1.00
Wood Str. 4504 Sturonas Juozas	1.00
Wood Str. 4404 Paukštis Augustas	1.00
Paulina Str. 4558 Stanišauskis Kazys	1.00
Paulina Str. 4545 Juška Stanislovas	1.00
Paulina Str. 4600 Paulis Vincas	1.00
Wood Str. 4330 Rimkus Jonas	1.00
Honor Str. 4456 Vasilkus Juozas	1.00
Wood Str. 4508 Louckis Antanas	1.00
45th Str. 1954 Uksas Juozas	1.00
Paulina Str. 4533 Mociejunas Simanas	1.00
Hermitage Ave. 4512 Poška Antanas	3.00
Hermitage Ave. 4544 Zalonskis Antanas	1.00
So. Wood Str. 4512 Lekis Pranas	1.00
Vincent Road 8428 Šilaika Jonas	1.00
Honor Str. 4530 Kliukas Juozas	1.00
45th Str. 1952 Stirbis Antanas	1.00
Hermitage Ave. 4559 Kasmauskis Antanas	2.00
Hermitage Ave. 4513 Šaučėnas Mikolas	1.00
Hermitage Ave. 4549 Žydickas Petras	1.00
Paulina Str. 4634 Vaiciekauskas Leonas	1.00
Paulina Str. 4520 Zaramckaitė Viktė	1.00
Hermitage Ave. 4513 Žalabauskis Juozas	2.00
Wood Str. 4614 Nakrys Pranas	1.00
Paulina Str. 4519 Kačys Pranas	1.00
Paulina Str. 4617 Uselis Petras	2.00
Wood Str. 4512 Paukšta Nikodemus	1.00
Wood Str. 4514 Raštutis Juozas	1.00
Paulina Str. 4531 Teresas Motiejus	1.00
Wood Str. 4319 Petkus Petras	1.00
Hermitage Ave. 4735 Lamsargis Kazys	1.00
So. Paulina Str. 4527 Gečas Vincas	1.00
Wood Str. 4513 Poška Stasys	2.00
Wood Str. 3421 Grigaitis Jonas	1.25

Wood Str. 4304 Žukauskis Pranas	1,00	So. Paulina Str. 4523 Birbilaitė Juzė	1,25
Paulina Str. 4545 Lekavičia Juozas	1,00	So. Wood Str. 4500 Drukeinaite Magdė	1,00
Hermitage Ave. 4643 Kerdonis Stasys	2,00	Honor Str. 4511 Šimkus Jonas	1,00
81st Place 627 Krištopaitis Jonas	1,00	Lincoln Str. 4425 Lešinskis Jurgis	2,00
Wood Str. 4300 Eidikis Antanas	1,00	Marshfield Ave 4617 Virksas Kazys	1,50
Paulina Str. 4600 Miškinis Pranas	1,00	Wood Str. 4342 Kraugbys Michal	1,25
Paulina Str. 4558 Šaputis Jurgis	1,00	So. Paulina Str. 4644 Maslaitė Rozalija	2,00
Honor Str. 4511 Bagdonos Jonas	1,00	So. Paulina Str. 4614 Nedvoras Kazys	1,00
Wood Str. 4431 Tolainis Paulius	1,00	Hermitage Ave. 4430 Šeputis Vincas	1,00
Vincent Road 8144 Radzevičius Izidoras	1,00		
Hermitage Ave. 4551 Mališauckas Zigmantas	2,00	Smulkesnių aukų	112,25
Hermitage Ave 4551 Zakarauskis Jonas	1,00	Viso labo:	\$250,00
Marshal Ave. 4522 Venekus Adomas	2,00	Kun. A Staniukynas.	
Paulina Str. 4600 Mikolaitis Domininkas	1,00		
Wood Str. 4612 Viskonta Jonas	1,00		
Wood Str. 4752 Juškevič Veronika	2,00		
Hermitage Ave. 4511 Trakšelis Petras	1,00		
47th Str. 2002 Šugžda Feliksas	1,00		
Paulina Str. 4522 Jurgaitis Jurgis	1,00		
Hermitage Ave 4424 Merozas Stasys	1,00		
Honor Str. 4437 Vasiukevič Tekiė	1,00		
Paulina Str. 4504 Petravičaitė Vladas	1,00		
Zakara Veronika	5,00		
Wood Str. 4559 Zoferis Vincentas	1,00		
Hermitage Ave. 4544 Katauckaitė Jieva	1,00		
Paulina Str. 4612 Juozaitė Magdalena	1,00		
Paulina Str. 4620 Žaramskienė Morta	1,00		
Wood Str. 4518 Šukaitė Felicijona	1,00		
21st Place 733 Radavičaitė Eleonora	1,00		
45th Str. 1954 Mišeigienė Julė	1,25		
Wood Str. 4557 Bajorinas Magdalena	1,00		
Hermitage Ave 453 Ilevičius Kazimieras	1,00		
W. 46th Str. 1904 Mikulskis Jonas	2,00		
Honor Str. 4458 Petruševičia Martynas	1,00		
So. Paulina Str. 4535 Vanageitė Rozalija	1,00		
So. Wood Str. 4405 Paukštė Vincas	1,00		
So. Hermitage Ave. 4617 Raila Kazys	1,00		
32nd Str. 924 Noreikiutė Veronika	1,00		
Honor Str. 4456 Bondzinskis Antanas	1,00		
Sherman Str. 785 Mirinovič Jozefa	1,00		
Hermitage Ave 4450 Siminas Kazys	1,00		
So. Wood Str. 4506 Niedvaras Petras	1,00		
So. Honor Str. 4531 Goscierevič Adam	1,00		
So. Paulina Str. 4535 Žogienė Kotrina	1,00		
So. Wood Str. 4513 Jurgutaitė Dimicelė	5,00		
So. Wood Str. 4342 Pacevičia Vincas	2,00		
So. Wood Str. 4342 Priešpilis Andriejus	1,00		
So. Paulina Str. 4558 Trakinaitė Elena	5,00		
Wood Str. 4530 Kleino Alek.	2,00		
So. Wood Str. 4500 Drukeinaite Marė	1,00		
So. Honor Str. 4358 Petrauckas Liudvikas	1,00		
So. Wood Str. 4418 Ogint Jurgis	1,00		
Hermitage Ave. 4416 Jociš Antanas	2,00		
So. Hermitage Ave 4545 Kasparavičia Adomas	1,25		
So. Wood Str. 4528 Paukštis Martynas	1,00		
W. 45th Str. 1855 Banevičienė Petronelė	1,00		
Wood Str. 4405 Jatkevičius Mikas	1,00		
Hermitage Ave. 4501 Vaicikauskaitė St.	1,00		
Hermitage Str. 4545 Kazėnas Vincas	1,00		

KIEK LIETUVIŲ YRA CHICAGOJE?

Nuo lietuvių Chicagoje gyvenančių pasitaiko išgirsti, buk tame mieste lietuvių esą 70 tukstančių. Ar ištikro tiek yra — sunku žinoti. Yra septynios nemažos, lietuviškos parapijos; keliose vietose žmonės rupinasi įsteigti da naujas parapijas. Iš to visko galima manyti, kad tur būti ir lietuvių didokas skaitlius. Ne bus apsirikimo pasakius, kad Chicagoje gyvena nemažiau 50 tukstančių lietuvių. Chicagoje, kaip gal ir kituose miestuose, buna teip-gi valdiškas, metinis, gyventojų apskaitymas pagal tautas. — „Report of the School Census taken May, 1908.“ tokias paduoda miesto gyventojų skaitlines: Amerikiečių esą — 523,216; Nigerių — 33,729; Albanų — 29; Armenų — 368; Austrijokų — 45,247; Belgų — 2,822; Čekų — 87,089; Kanadiečių — 41,021; Kyniečių — 1,332; Kroatų — 687; Danų — 18,849; Aigyp tiečių — 137; Anglų — 53,037; Suomių — 1,035; Prancuzų — 7,408; Vokiečių — 421,615; Graikų — 4,218; Holendrų — 17,496; Vengrų — 15,498; Airių — 179,845; Italų — 52,052; Japonų — 237; Lietuvių — 7,593; Meksikonų — 118; Norvegų — 42,816; Lenkų — 129,733; Rumunų — 3,258; Rusų — 93,116; Škotų — 20,863; Serbų — 745; Ispanų — 407; Švedų — 107,280; Šveicarų — 5,386; Syrių — 128; Velsių — 2,808; kitų — 3,742; viso sykiu — 1.924,060.

Įstabū, kaip mažai paduota lietuvių! Tikėjomės, kad bus bent kokia 70 tukstančių, tuotarpu išėjo tik biskį daugiau kaip 7 tukstančiai! Kur daugiau pasidėjo? Vieni sako, kad lenkai užrašinėjo ir sau lietuvius prisirasė — lenkai kalti! Kiti sako, kad lietuviai patys kalti, savės lietuviams nepaduoda, tik lenkais, maskoliais ar amerikiečiais arba, su darančiais surašus visai šnekėti nenori, gal jiems neužsitikėdami, ir tie, žinoma, užrašo kaip jiems patinka, gal maskoliais ar lenkais.

Nors lenkų skaitlius paduota gana didelis, bet jie jautėsi nuskriaustais esant ir pereitą metų lenkų Kliubai (United Polish Republican Clubs) padavė protestą Komitetui miesto Finansų priešai neteisingai paduotą lenkų skaitlių mieste. Protestavo teip-gi Norvegai, varde Norvegų tautiškos Lygos. Komitetas priėmė jų protestus, pašaukė tųjų organizacijų reprezentantus ir dalyką apsvarsčius, ant šimetinių raportų padėjo jau pastabą, kad naują surašą darant, atkreipti atydą į viršminėtus protestus. Lietuviai privali tą patį padaryti kad jeigu jau ne kitus metus, tai bent-gi kad nors už poros metų pasirodytų, kiek jų Chicagoje yra? Pakeleivis.

VAIKU SKYRIUS.

KIBIRAS.

Boba nešė kibirą vandens. Kibiras (viedras) buvo skylėtas, ir vanduo smarkiai varvėjo iš jo. Boba džiaugėsi, nes kas-kart nešti buvo lengviau.

Atėjo boba namo, pastatė kibirą ant suolo, bet vandens nebuvo.

Ksav. Vanagėlis

PAGYRA ROPĖ.

Ropė kartą gyrėsi:

— Aš su medum labai skani!

— Liaukis gyrusi ir eik šalin! — tare jai medus: — aš ir be tavęs skanus.

Ksav. Vanagėlis

LIUTAS IR PELĖ.

Liutas miegojo. Pelė netyčia užbėgo ant jo; pabudęs jis ją pagavo. Peliukė tarė:

— Jeigu tu leisi mane, tai aš tau gera atsimokėsiu.

Nusišypsojo galingas liutas, išgirdęs tokį prižadėjimą menko gyvulėlio, ir ją paleido.

Ne ilgai trukus levas įkliuvo į tinklus, medžiotojo pastatytus. Baisiai suriko Liutas, negalėdamas išsispausti, nes tinklai buvo iš tvirtų raikščių sumegsti.

Pelė, išgirdusi riksmą, greitai atbėgo, pergraužė raikštes ir tarė liutui:

— Ar pameni, kaip juokeisi iš manęs? Tu tuomet nemanei ir netikėjai, kad aš, silpna peliukė, galėčiau tau pagalbą suteikti; dabar matai, kad ir silpniausias dažnai gali ir stipriam pagalbą suteikti ir būti naudingas.

Ksav. Vanagėlis.

LAIMINGOJI ŠEIMYNA.

Pasibaigė dienele. Lauke lija ir šalta, smarkus vėjas stogą drasko; bet namie, pirkioje, šilta ir linksma.

Ties didžiuoju stalu kabo šviesi lempa. Ant kampo stalo stovi virtuvas, jame verda ir garuoja vanduo arbatai; toliau — duona, pyragėliai, sviestas ir kšnis keptos mėsos ant lekštės.

Tas viskas, rodos, šaukte šaukia pavakarinianti.

Aplink stalo susėdo laimingoji šeimyna; visų veidai linksmi, visų akys ramiai žiba.

Tėvas sugrįžo iš darbo labai nuilsęs; jis nusimetė sušlapusį paltą ir kaliošus.

Vaikai ir motina meiliai pasveikino savo globėją; ir užmiršo jis apie lietų, šaltį, nuilsimą ir apie įvairius savo rūpesčius ir nepamaisėjimus, nes jam miela buvo tarp savo šeimos.

Vyriausioji duktė pripylė visiems arbatos, motina raikė ir dalijo duoną, vaikinai kalbėjosi su tėvu. Jie pasakojo, kaip buvo šiandien mokykloje, ko mokinosi, ką naują išgirdo.

Bet mama liepia valgyti ir gerti šiltą arbatą, o paskui galėsia pasikalbėti apie visokius šios dienos atsitikimus, kas rytoj gali atsitikti, ko jie noretų ir kas jiems patinka.

Rytoj vardadienis senutės (bobutės), ir senelis visus juos pakvietė viešnagėn ateiti. Ten bus dėdės ir tetos su savo šeimynomis. Bus tiek svečių, kad visi nesusės prie vieno stalo; todėl vaikaičiams bus parengtas kitas stalas; vyresnieji vaikaičiai (anukai) prižiūrės jaunesniuosius.

Viešnagėn gali dar atvykti keli senelių geri pažįstami su vaikais; tad bus labai linksma!

Labai malonu yra sulaukti vėlyvos senatvės ir matyti laimingus ir genus savo vaikaičius, kurie nuoširdžiai prašo Dievo „ilgų, ilgų metų seneliams“.

Senelis ir jo žmona per kiaurą savo gyvenimą nenaudojo jokių nuodų: nei smirdančio tabako, nei degtinės, nei alaus, nei vyno, nei kitų svaiginančių gėrimų, nuo kurių žmogaus protas kvaista, sveikata nyksta ir baisiai trumpinasi gyvenimas.

Todėl jų vaikai ir vaikaičiai sveiki ir gabūs ir jiedu gali džiaugties, sulaukę tokios kuopelės gerų, patogių ir sveikų ainių-įpėdinių.

Ksav. Vanagėlis

VENKITE BARNIŲ.

Tulas vaikinai niekuomet nesibardavo ir visuomet buvo ramūs.

— Kaip tu elgiesi, kad niekuomet su nieku nepriešini, neprieštarauji ir nesibari? — klausė jo kiti bernukai.

— Išvengti barnių labai lengva, — atsakė jis.

— Kėkiu gi budu?

— Matydamas, kad su manim nori kas neprotingai ginčyties, ir jausdamas, kad iš to gali kilti barnis, aš palieku priešginį ir einu sau šalin.

Tas atsakymas labai patiko, ir visi stengėsi taip pat elgtis, kaip šitas protingas vaikinai.

Atsitikus kokiam-nors karštam ginčui, protingesnieji ragino visuomet priešginčiams atsiskirti, sakydami:

— Prasišalinkite, tegul kvailas pats su savim bavausi!

Ksav. Vanagėlis.

AGENTAI DRAUGO

Antanas Kasparavičius
27 E. 23rd. St. Bayonne, N. J.
Juozas Mališauskas
Forest City, Pa.
Kazim Skirpstunas
P. O. Sugar Notch, Pa.
Ant. Gudaitis
Box 73 Silver Creek, Pa.
Mike Šlapikevičius
Silver Creek P. O. NEW Philadelphia, Pa.
V. Leskevičius
P. O. Midleport, Pa.
Mikas Cibulskas
573 Canfield Ave Detroit, Mich.
J. Žemaitis
416 W. Cherry st. Shenandoah, Pa.
Fr. Kizievič
Box 167 Minersville, Pa.
M. Karbauskas
52 G. St. So. Boston, Mass.
L. Švagždys
171 — 5th St. So. Boston, Mass.
J. Mikutaitis
1438 Western Ave. Allegheny, Pa.
A. Radzevič
194 New York Ave. Newark, N. J.
A. Stočkus
20 Wawerly St. Worcester, Mass.
A. Gečas
3220 Illinois Court Chicago, Ill.
A. Klimavičaitė
321 Kensington Ave. Chicago, Ill.
A. Pocius
10806 Wabash Ave. Chicago, Ill.
A. Briško
10806 Wabash Ave. Chicago, Ill.
M. Duda
51 W. — 25th. St. Chicago, Ill.
K. Strumskis
2323 W. — 23rd. St. Chicago, Ill.
P. Dauginikas
11 Fourth St. E. Cambridge, Mass.
M. Šaulys
168 Beakon St. Brighton, Mass.
J. Bartoševičė
4551 So. Hermitage Ave. Chicago, Ill.
J. Pustelninkas
722 Washington Ave. Braddock, Pa.
V. Bielauskas
468 Northampton St. Easton, Pa.
M. Urbanavičė
Box 33 Thomas, W. Va.
J. Antanaitis.
Box 22 Swoyers, Pa.

Pr. Bukantis.
96 Centre st., Kingston, Pa.
Juoz. Matuliavičia,
1657 Tioga str. Shamokin, Pa.
Ant. Baranauckas,
1214 Railroad str. Shamokin, Pa.
Jos. Valentinavičia,
1114 Cedar ave. Scranton, Pa.
J. Versiaekas,
65 Davidson str. Lowell, Mass.
Ignas Mikalojus,
1028 South 2nd Street, Philadelphia, Pa.
Joseph Robinsky,
163 First Street, Elizabeth, N. J.

PAJIEŠKOJIMAI.

Aš, Ona Ališauskiene, kątik pribuvusi iš Škotliandijos, pajieškau savo vyro Mykolo Ališausko, kuris iki Velykų gyveno Bradrike, o po Velykų išvažiavo į Nevarką N. J. Jei kas apie jį žino, meldžiu nužemintai, man pranešti šiuo adresu: Ona Ališauskiene, Swoyersville, Pa. P. O. Luzerne Co.

Pajieškau savo brolio Juozapo Uzdilos iš sesers Agnieškos, po vyro Skripkienė. Pirma gyveno New-Yorke. Kas žino juos gyvus ar mirus esant, iš širdies meldžiu man pranešti. Jurgis Uzdila, 19 Korey Street, Amstardam, N. Y.

TAUTIETI! NAUDOKIS GERA PROGA. Pardu už pusdykai naują stubą su liotu. Šeši ruimai, liotas 50 pločio ir 135 ilgio. Išparduodu viską, nes gryštų į Lietuvą Mažo adresas: Kaz. Balsys, 311 New Grant St., Wilkes-Barre, Pa.

Naujas Telefonas 1005. Senas Telefonas 659.

Dr. Albert Kaufmanas,
—: GYDYTOJAS IŠ LIETUVOS. :—
Specialistas visose ligose.

Gydo labiausiai užsienėjusias vyrų, moterų ir vaikų ligas. Galima susikalbėti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir vokiškai. Yra daktaru keleto lietuvių ir lenku kuopu Turi mašiną, su kuria galima matyti ir pažinti ligas kune, kaip per stiklą, užtai ligos yra tikrai ir greitai išgydomos.

Priima nuo 8 iki 10 val. išryto, nuo 2 iki 4 popiet, nuo 7 iki 9 vakare.

51 N. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

Swalm Hardware Co.,

No. 21 North Centre Street,
POTTSVILLE, PA.

Įvairiausi geležiniai daiktai, tepalai, stiklas, dudos, plasteris, įrankiai, sportiniai ir naminiai daiktai.
Parduoda aglumu ir paskyrium.

ADRESAI CENTRO VYRIAUSYBĖS SUSIV. LIET.**RYMO-KAT. AMERIKOJE:**

KUN. S. PAUTIENIUS prezidentas
P. O. Girardville, Pa.

JONAS RIKTERAITIS vice-prez.,
67 James St., Waterbury, Conn.

KAZYS KRUSINSKAS sekretorius,
324 South 1st. St. Brooklyn, N. Y.

GABRYS LAIBINIS, izdininkas,
P. O. Box 135 Duryea, Pa.

Globėjai kasos:

JONAS VIERAITIS,
107 So. Harding St., Worcester, Mass.

KAZYS VASKEVYČIA,
186 Jefferson St., Newark, N. J.

KUN. V. VIZGIRDA knygis,
190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

KUN. V. STAKNEVIČIA dvasiškas vadovas,
207 Adams St., Newark, N. J.

Tautietei! Jei reikia Tau statyti nauji namai, ar taisyti seni, tai žinok, kad tatai atliks kuogeriausiai kontraktus **MIKAS SLAPIKEVICIUS**, New Philadelphia Pa.

OFFICE NEW PHONE 37. RESIDENCE 1100.

LIETUVIŲ ADVOKATAS**JONAS S. LOPATTO.**

47-48-49 Bennett Building, Wilkes-Barre, Pa. . .

FABIOLĖ,

Garsi kardinolo Wisemano apysaka. Vertė Vytautas Kaina 1 doleris. Imantiems daugiau, kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nuošimtis.

Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIRIS,
312 S. 4th St., **BROOKLYN, N. Y.**

NAUJA KNYGA

Biblija arba šv. Raštas
išleistas

KUN. S. PAUTIENIAUS.

Tik vienas šitas šventaraštis yra katalikiškas.

Kaštuoja \$2.00 ir 15c. persiuntimui

Adresas: **REV. S. PAUTIENIUS,**
GIRARDVILLE, PA.

MOKYKIMĖS PATIS.

Gramatika angliškos kalbos mokyti be mokytojo (apdaryta) \$1.00.

Vaikų draugas arba kaip mokyti skaityti ir rašyti be mokytojo 15c.

Naujas Budas mokyti rašyti be mokytojo 10c.

Aritmetika mokyti rokundų be mokytojo 10c. su pavykslais (apdaryta) 35c.

Pinigus siųskit per Money Order po šiuo adresu:

P. MIKOLAINISBox 62 **NEW YORK, CITY.**

REIKALINGAS Mokytojas lietuviškai parapijos mokyklai nuo 1 Rugsėjo (Septemb.), vyras ar merga, turintis teisę būti mokytoju ir mokantis angliškai ir lietuviškai.

Rašykite tuojau pas

REV. J. ŽEBRIS

396 Church Street.

NEW BRITAIN, CONN**DRAUGIJOS!****H. R. Morgan**

laiko dirbtuve

visokiu jums rekalingu
daiktu, kaip tai: **KEPURIU, KOKARDU, ŠAR-**
PU, VELIAVU ir tt.

Adresuokite:

R. H. MORGAN,
13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

„DRAUGO“**SPAUSTUVĖ**

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR
GERIAUSIA

GREITAI ATLIEKA
ĮVAIRIŲ ĮVAIRIAUSIUS DARBUS

SPAUDINA PIGIAI

**Konstitucijas, Plakatus,
Tikietus, Užkvietimus
i vestuves ir tt.**

RAIDĖS STATOMOS DIDELE-NAUJAUSIOJO
PATENTO-MAŠINA „LINOTYPE“.

Adresuokite:

„DRAUGAS,“314 E. MARKET ST., **WILKES-BARRE, PA.**